

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo

c. kr. kmetijske družbe  vojvodine kranjske.

Urejuje Gustav Pirc, družbeni tajnik.

„Kmetovalec“ izhaja 1b. in zadnji dan v mesecu ter stoji 2 gld., za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 1 gld. na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopni ceni: Inserat na celi strani 16 gld., na $\frac{1}{2}$ strani 8 gld., na $\frac{1}{4}$ strani 5 gld. in na $\frac{1}{8}$ strani 3 gld. Pri večjih naročilih velik rabat. Družabnikom izdatno ceneje.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, v Salendrovih ulicah štev. 3.

St. 4. V Ljubljani, 28. februarija 1899. Leto XVI.

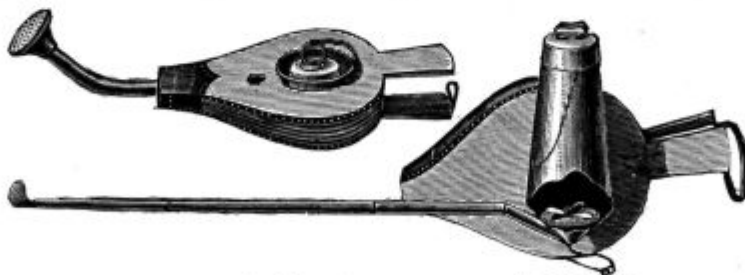
Obseg: Mehovi za žveplanje trt. — Kako ameriske trte nizko na suho cepiti. — Soljenje mesa. — Gnoj in gnojenje (Dalje) — Nov krompir „triglavan“. — Določbe o ustanovitvi zavodov in postaj za prasičjo rejo, potem o oddaji posameznih mrjascev. — Splošna kletarska opravila (Dalje.) — Razne reči. — Vprašanja in odgovori. — Gospodarske novice. — Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske. — Listnica uredništva — Tržne cene. — Inserati.

Mehovi za žveplanje trt.

Proti grozdni plesnobi je edino in najboljšo sredstvo posipanje trt s prav fino zmletim žveplom. Za to delo je treba posebnih mehov.

Grozdna plesnoba je stara bolezen. V slovenskih pokrajinah so to bolezen posebno občutili pred kakima dvema desetletjema na Primorskem in v Vipavski dolini. Tam so takrat vsi vinščaki redno trte žveplali in slednjič tudi bolezen zatrla, tako da so smeli redno žveplanje popolnoma opustiti. V zadnjih letih se je pričela grozdna plesnoba iznova precej močno kazati, in sicer tudi na Dolenjskem in Štajerskem, kjer so jo poprej komaj poznali. Prav gotovo je, da se bo ta trtna bolezen vedno bolj širila, in kdor bo hotel imeti kaj pridelka, bo moral svoje trte žveplati. Po skušnjah v prejšnjih časih se ta bolezen razširi čez celo vinsko pokrajino ter se toliko časa ne zatire, dokler vsi vinščaki redno nekaj let ne žveplajo vseh svojih trt. Kdor pa naše vinščake pozna in pomisli, kako počasi se so prijemali škropljenja trt proti peronospori, ta mora s strahom misliti na prihodnost, če ne bo kaka prirodna sila sama ovirala razširjenje grozdne plesnobe, kajti trajalo bo dolgo časa, predno bo vpeljeno splošno žveplanje. Grozdna plesnoba more biti zelo nevarna; v gorkem in vlažnem podnebju uniči ne le pridelek, temveč celo trto, kakor

se je pripetilo pred 20 leti na Furlanskem. Pozivljemo vse umne vinščake v krajih, koder se kaže ta bolezen, da prično z žveplanjem ter nagovarjajo k temu delu tudi manj presodne gospodarje. Delo ni tako drago in zamudno, kakor se misli, kajti zmletu žveplu*) je precij ceno in se ga ne rabi Bog ve koliko, posipanje žvepla pa se hitro vrši, zlasti ako se poslužujemo dobrih priprav, t. j. mehov za razprašanje žvepla po trtah. Ti mehovi so zelo zboljšani, odkar so Francozi vzeli reč v roke. Tvrdba Ig. Heller na Dunaju izdeluje več vrst mehov po francoskih uzorcih, ki so prav pripravi, so razne cene in so tudi dobro izdelani.



Podoba 7.

Podoba 8.

Podoba 7. kaže ročni meh priproste sestave, ki stane 2 gld. Meh na podobi 8. je že boljši, kajti ima pripravo za mešanje žvepla, ki naredi fino prašenje; ta meh stane 3 gld. Ti dve vrsti mehov je treba držati z obema rokama, kar seveda dela delo bolj utrudljivo.

Na precejšen napredek o sestavi mehov za žveplanje trt kaže meh na podobi 9., kajti ta se pripne ob desnem boku in ga zato ni treba nositi v rokah. Z desno roko se meh goni, z levo se pa vodi razpršilnik. Tudi ta meh, ki stane 5 gld., ima mešalno pripravo; najbolj ga priporočamo tistim, kateri zmorejo malo

*) Zmletu žveplu se bo dobivalo pri c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani. Ceno objavimo poznej.

večjo vsoto. Delo s takim mehom je hitrejše in tudi manj utrudljivo.

Podobi 10. in 11. kažeta naprave za žveplanje, ktere se kakor trtne škropilnice nosijo na hrbtu. Te priprave so seveda zelo priporočene, ker se z njimi dela zelo hitro, pa so dokaj dražje kakor poprej popisane. Priprava, ktero kaže podoba 10., stane 12 gld., ona na podobi 11. pa 15 gld. Za združeno porabo so te priprave zelo primerne, zato jih priporočamo podružnicam.

Kako ameriške trte nizko na suho cepiti.

Dober uspeh nizkega sahega cepljenja ameriških trt je v glavnem odvisen 1.) od pravočasnega cepljenja in 2.) od pravilnega cepljenja. Za južne kraje, kakor za Vipavo, Goriško, Istro, Kras, je pravi čas za nizko suho cepljenje ali tedaj, predno trte postanejo sočne, to je predno pričnejo jokati, ali pa še le potem, ko so zagnale že po veliko ped dolge poganjke. Za severne vinorodne kraje, kakor za Dolenjsko, Štajersko i. t. d., je pa najboljši čas za nizko suho cepljenje še le potem, ko so trte pognale že po veliko ped dolge poganjke. Cepi se po navadnem načinu angleške kopolacije, veže pa s pluto in z žico. Da ne bo treba cepljenim trtam v naslednjih letih odvezmati na cepičih nastajajočih korenin — kar je sicer neobhodno potrebno — naj se ne cepi v

zemlji, ampak par prstov nad zemljo. Cepiču je treba pustiti po dve očesi, skrajšati pa se ne sme tik nad drugim, ampak odreže naj se ravno skozi kolenc tretjega očesa.

Da se cepitev bolj gotovo sponese, cepiti je vselej dve mladiki, ne pa samo ene. Cepljenih trt ne smemo zadelovati z zemljo, kajti to dober uspeh le zmanjšuje, ko bi ga moralo pospeševati. Stvar je namreč taka-le. Ako je požlahtnitev še tako dobro izvršena, sponese se slabo, prime se malo ali nič, ako se ameriškim podlogam ne obirajo poganjki z največjo marljivostjo. Odvezmati pa se morajo ameriški poganjki koj, ko nastanejo. Ako cepljene trte ogrnemo z zemljo,

je prav mogoče, da imajo ameriške trte v zemlji po več poganjkov, katerih pa ni videti in ktere je mogoče odvzeti še le takrat, kadar se prikažejo iz zemlje. Takrat je pa odvezmanje poganjkov že prepozno in nič ne pomaga.

Opomnim naj še to le. Nizko pri tleh na suho cepljene ameriške trte prav radi zaženejo iz glavnih oči prav lepe, čvrste poganjke, kteri se pa kar na mah posuše; nihče ne ve zakaj. Tak slučaj nas ne sme preplašiti ter morda zapeljati, da bi ameriških poganjkov ne odstranjevali več. Ameriške poganjke je treba odvezmati še nadalje, noter do mesca julija, kajti cepiči, katerim so se prvi poganjki posušili, zaženejo pozneje, ako trte neprestano oproščamo ameriških poganjkov, še iz stranskih oči, in požlahtnitev se je sponesla. Ako pa cepiči ne ozelene do 1. julija, potem prenehamo z odvezmanjem ameriških poganjkov, da trte ne ugonobimo. Vse to, kar se tiče odvezmanja ameriških poganjkov, velja tudi še posebno o visoko na suho cepljenih ameriških trtah. R. D.



Podoba 10.



Podoba 9.

Soljenje mesa.

Na dvojne važnih vprašanj moramo tu odgovoriti: 1.) V kakšnem medsebojnem razmerju in po koliko potrebujemo soli, sladkorja in solitra pri soljenju mesa? 2.) Kaj je bolje: sol, oziroma zmes soli in sladkorja, raztopiti, ali pa

fino zdrobljeno sol rabiti suho? Zmes, ki se je vrlo dobro obnesla in je zlati po Angleškem v navadi, je za meterski stot mesa: 6 kg soli, 80 do 100 g solitra in 1 kg sladkorja. Ako solimo z raztopino, raztopimo to zmes v 36 l vode. Na 1 kg soli torej računimo 6 l vode.

Soliter ima lastnost, da po njem meso lepo zardi, poleg tega pa ni brez pomena za trpežnost mesa. Toda biti moramo previdni, kadar soli pridenemo soliter, da ga ne vzamemo preveč, kajti v zdravstvenem oziru nikakor ni tako nedolžen, kakor ljudje navadno mislijo. Prevelika množina te soli (soliter prištevamo solem) lahko škodljivo vpliva na človeški organizem.



Podoba 11.

Že večkrat so mi znanci tožili, da čutijo slabosti, ako použivajo pleče, močno soljeno s solitrom.

Ravno iz tega vzroka ne ravnaajo prav oni, ki mesne dele, dotikajoče se kosti, ki se, kakor znano, najraje pokvari, le preveč nadrgnejo s stolčnim solitrom, ktere ga se potem meso preveč navzame.

Če se vzame preveč solitra, postane meso trdo in žilavo.

Odločno ugodno deluje sladkor; meso ne postane tako trdo in ostane bolj sočno.

Ostane nam še odgovor na drugo vprašanje: Ali naj meso s soljo le natremo in potresemo, ali naj omenjeno zmes v vodi raztopimo in to vlijemo na meso?

Ako izvolimo prvi način, potem moramo biti kaj previdni. Večinoma se meso ne pokrije popolnoma z razsolom, ki se šele tvori. Ker razsol hitro odteka od mesa, ki leži na vrhu, in ker se meso, ki ni nasoljeno ali v razsolu, ne nasoli dosti in se lahko pokvari, zato je treba meso večkrat prav skrbno polivati z razsolom, ki se nabira na dnu posode. Če to polivanje zanemarimo, ali če ostanejo zračni mehurci med posameznimi kosovi, potem iz tega lahko nastane škoda.

Kadar rabimo sol naravnost, t. j., ako ne nepravilno razsola, tedaj sol močno izvleče redilne sokove iz mesa. Tekočina ki nastane pri takem soljenju na dnu posode, je torej najmočnejša mesna juha, ki je pa preslana za uporabo.

Ako pa napravimo razsol, t. j., če stopimo sol v vodi, tedaj meso izgubi mnogo manj redilnih sokov, in vender se dobro nasoli; tudi se tu lahko ognemo nevarnosti, da bi zgornji kosovi mesa ne prišli v razsol, in sicer s tem, da ga več prilijemo.

Splošno bi torej raje priporočali soljenje z razsolom, kakor s suho soljo, ali zmesjo soli, solitra in sladkorja, kjer se slanost napravi šele na stroške redilnosti mesa.

Toda naj meso natiramo in potresemo s suho soljo ali pa polivamo z razsolom, glavna stvar je, da meso povsodi pride v dotiko s soljo ali s solno raztopino; zato se priporoča, meso v vsakem slučaju, tudi tedaj, če je pozneje polivamo z razsolom, nasoliti še gorko, zlasti na onih mestih, kjer se dotika kosti. Važno je tudi, da meso pustimo dosti dolgo časa v soli. Za manjše kosove zadošča 10—12 dni, za večje je treba 3—4 tedne.

Gnoj in gnojenje.

(Dalje.)

Izgubo na dušiku povzročajo neka jako majhna živa bitja, ki razkrajajo dušičnate organske tvarine. To se v precejšnji meri prepreči, če se zraku zabrani pristop v gnoj in se skrbi, da gnoj ostane vlažen; to pa se zgodi na ta način, da se po neprepustnem gnojišču enakomerno raztrosi.

Vzemimo, da ima 1 meterski stot (1 q = 100 kilogramov) dobro oskrbovanega, ne preveč razpadlega (podelanega) hlevskega gnoja 0.63 kg kalija, 0.26 kg fosforove kisline in 0.5 kg dušika, potem dá 300 meterskih stotov takega hlevskega gnoja na hektar (približno 17 voz po 10 meterskih stotov na 1 oralu) kateri naj zadošča za 2—3 leta, zemlji redilnih snovij v teh le množinah: 189 kg kalija, 78 kg fosforove kisline in 150 kg dušika.

Preiščimo, če toliko gnoja zadošča za tri leta, in sicer za ozimno pšenico, peso in ječmen!

Na 1 hektaru	kalija	fosforove kisline	dušika
3000 kg pšeničnega zrnja 4450 kg slame	45 kg	34 kg	85 kg
20.000 kg pese 6.000 kg listja	121 kg	21 kg	54 kg
2500 kg ječmenovega zrnja 3500 kg slame	49 kg	27 kg	59 kg
Skupaj je treba	215 kg	82 kg	198 kg
300 q hlevskega gnoja nadomesti	189 kg	78 kg	150 kg
Primankljej	26 kg	4 kg	48 kg

Iz tega je razvidno, da niti tolikšna množina gnoja, ki jo le malokako gospodarstvo more dati vsem njivam, ne zadošča za srednjo žetev. Treba je torej primankljej na redilnih snoveh nadomestiti z umetnimi gnojili, če hočemo svoja polja ohraniti rodovitna.

Koliko ima hlevski gnoj redilnih snovij v sebi, lahko izračunamo, če vemo, iz česa je sestavljena krma, po koliko je pokladamo, in če vemo, koliko se je porabilo za živalske tvarine (meso, mleko, volno). Dobra in obilna krma daje tudi gnoj, ki ima v sebi veliko dušika, in tako nam je mogoče z obilnim krmljenjem posredno zboljšati svoje njive. V hlevskem gnoju morajo biti trdni in tekoči iztrebki dobro pomešani; dober gnoj naj sestoji torej iz govna, scalnice in stelje. Sestava govna in scalnice je zelo različna; dušik in kalij sta večidel v scalnici, fosforova kislina in apno pa v govnu. Vsled različne sestave govna in scalnice tudi hlevski gnoj različno deluje.

a) Goveji gnoj.

Ta gnoj se le polagoma razkrajja, ker ima veliko vode v sebi, in se na gnojišču manj razgreje kakor konjski ali ovčji gnoj. V zemlji deluje enakomerno in počasi in se vzdrži v težki zemlji 3 leta, v manj zvezni zemlji 2—3 leta. Govedo, 500 kg težko, izločuje na dan po 22—25 kg svežega govna in 9—16 kg scalnice. Ker se na dan potrebuje 3—4 kg stelje, napravi se svežega gnoja vsak dan 34—45 kg, na leto 120—160 q.

b) Konjski gnoj.

Konjski gnoj je rahel in luknjičav, in imata govno ter scalnica obilo dušičnatih tvarin v sebi; vsled tega se ta gnoj v kupih hitro razkrajja. Zaradi tega ga imenujejo vroč gnoj, v nasprotju z govejim. V večji množini ga porablja svežega na težki in mrzli zemlji; v lažji zemlji se prehitro razkrajja, tako da deluje le 2 leti. Konj izločuje približno po 19 do 26 kg scalnice in govna; k temu prideta še 2 kg slame, torej je letni pridelek 80 do 100 q gnoja.

c) Ovčji gnoj.

Ovčji gnoj je med vsemi živalskimi gnoji najizdatnejši in se hitro razkrajja, kakor konjski gnoj. Zaradi hitre razkrojitve rabijo ovčji gnoj za težka, mrzla tla, ktera je treba zrahljati in ogreti. Za žito, krompir in sladkorno peso ni tako dober, kakor za ogrščico, zelenjad itd. Na ovco se računi na dan 2½ kg trdih in tekočih iztrebkov, s steljo vred pa 10 q svežega gnoja na leto.

d) Svinjski gnoj.

O vrednosti tega gnoja, ki sodi večidel na lahka tla, so mnenja različna. Vrednost se namreč ravna po krmi; splošno lahko rečemo, da je glede vrednosti enak govejemu. Ta gnoj ima v sebi najmanj apna, kajti v 1000 delih konjskega gnoja je 2:1, govejega 3:1, ovčjega 3:3, svinjskega pa le 0:8 delov apna. Prasič daje do 4 kg iztrebkov na dan, torej vračunši $1\frac{1}{2}$ kg stelje na dan približno 20 q svežega gnoja na leto. —

Pri delovanju hlevskega gnoja je treba vedeti, da je dušik v govnu v težko raztopnih, v scalnici pa v lahko raztopnih spojinah; zato se dušičnate sestavine govna razkrajajo mnogo počasneje, scalnice pa mnogo hitreje. Fosforova kislina in kalij v hlevskem gnoju delujeta ravno tako, kakor v umetnih gnojilih, raztopnih v vodi.

Iz hleva odtekajoča tekočina, gnojnica, se tudi v gnojnični jami razkrajja, vsled česar se v 3 mesecih izgubi kakih 24 odstotkov dušika. S porabo pripravnih sredstev, kakor žveplene kisline, superfosfata, sadre, kalijevih solij, se ta izguba zniža na 10 odstotkov. Taka ohranitvena sredstva imajo pa za kmetovalca le tedaj kaj vrednosti, če jih je mogoče dobiti poceni. Najcenejši pomoček zoper razkrajjanje gnojnice, žveplena kislina ali hudičevo olje, se vsled nevarnosti in jedkosti ne more rabiti splošno.

Že zgoraj smo omenili, da mora hlevski gnoj biti vlažen, da ne izgublja dušika; to dosežemo, če brizgamo gnojnico čez gnoj. Priprosteje in primerneje je, če gnoj skrbno raztrosimo in dobro poteptano. Tako ravnanje z gnojem je priznано najboljše, kajti gnoj posrka vso gnojnico in ga ni treba še posebej polivati.

Hlevski gnoj in gnojnica nimata enako veliko redilnih rastlinskih snovi v sebi (kalija, fosforove kisline in dušika), kajti hlevski gnoj, t. j. zmes trdnih iztrebkov in slame, ima več fosforove kisline v sebi kakor gnojnica. 100 kg gnojnice, t. j. blizu 1 hl, ima namreč v sebi: 0.49 kg kalija, 0.01 kg fosforove kisline, 0.15 kg dušika. Jasno je torej, da prideta z gnojnico samo kalij in dušik v zemljo, in zato gnojnica brez fosforovega gnoja nima popolnega učinka.

Če na pr. travnike vedno gnojimo le z gnojnico, revno na fosforovi kislini, tedaj pride sestava ruše v nered, in detelje, ki večidel potrebujejo fosforove kisline in kalija, polagoma izginjajo.

Kjer je torej gnojenje z gnojnico priljubljeno in se gnojnica porablja posebej, je potrebno, pridevati ji fosforovo kislino, in sicer najboljše v močnem superfosfatu, ki ob enem veže hlapne amonijakove spojine in jih ohranjuje. Bilo bi želeli, da bi se ta načina ohranitve in zboljšanja gnojnice še bolj preskusil.

Hlevski gnoj in gnojnica se na gnojišču in v zemlji razkrajata in razpadata na razne načine; različnim pogojem primerno je tudi razkrajjanje odmrlih rastlin in živalij. Navedemo naj dva načina razpadanja, ki sta velike važnosti za kmetijstvo, gnitje in solitrenje ali nitrifikacija. Pri gnitju nastaja vsled delovanja posebne vrste predrobnih bitij, imenovanih bakterije, iz dušičnatih tvarin (beljakovin) večidel amonijak in prosti dušik. Nizka toplina in suša zabranjujeta gnitje. Tako na pr. so našli v Sibiriji pod ledom trupla predpotopnih, tisočletja starih slonov, katerih meso se je bilo še tako malo izpremenilo, da so je žrli psi. Suša ovira tudi trohnenje; jasen dokaz za to so nemaziljena in osušena trupla, kakeršna se lahko vidijo po nekterih

cerkvenih grobnicah (na pr. v grobnici cerkve Maria-Trost pri Gradcu).

Tudi glavni del podoranega gnojilnega zelenja in ostankov, ostalih v zemlji od prejšnjih rastlin, tvorijo pri trohnenju v prvi vrsti amonijak.

Ako se dušičnate živalske in rastlinske tvarine razkrajajo na zraku, tedaj se zgodi to brez duha, in to pretvarjanje imenujemo trohnenje. Če pa zrak nima pristopa, tedaj se pojavljajo smrdeči plini, in tu imamo pravo gnitje v ožjem pomenu, ki se razodeva z močnim smradom. V obeh slučajih se organske dušičnate tvarine razkrajajo v amonijakove soli in v prost dušik.

Vender dušik, izpremenjen iz organske spojine v amonijakove soli, še ni tak, kakeršnega navadno použivajo rastline. Amonijakove soli se morajo prej izpremeniti v solitrovokisle soli. Ta drugi pojav imenujemo solitrenje, nitrifikacijo ali nastajanje solitra. Solitrovokisle soli nastajajo istotako pod vplivom v zemlji živečih bakterij, in ta pojav se vrši potem, če spravimo hlevski gnoj, gnojnico ali gnojilno zelenje v zemljo. Če je zemlja dobro prezračena in če je dosti vlažno in gorko, tedaj se s sodelovanjem apna v zemlji amonijakove soli jako hitro izpreminjajo v solitrovokisle soli.

Čim ugodnejši so pogoji za življenje solitrotvornih bakterij tem več solitra se naredi.

Na ta način si lahko razlagamo, zakaj dobro potlačen in vlažen gnoj pri katerem smo rabili ohranitvena sredstva, na pr. žvepleno, fosforovo kislino in superfosfat, izgubi tako malo dušika. V stlačen gnoj ne more zrak in s tem se prepreči prezgodnje tvorjenje solitra. Z zgoraj omenjenimi kemijskimi sredstvi se pa zelo omejuje delovanje gnilobnih bakterij, hlapne amonijakove spojine se pa pretvarjajo v nehlapne.

(Dalje prihodnjič.)

Nov krompir „triglavan“.

Krompir je izmed najvažnejših pridelkov naše dežele, ker ga rabimo veliko za dom, za prodaj in za izvoz iz dežele. Našega krompirja gre silno veliko v Trst, Pulj in preko morja v Egipt. Zaradi tega je naša družba od nekdanj pokladala veliko važnost na dobavo dobrega semenskega krompirja, ktereja je potem širila po deželi. Znano je, da vsaka krompirjeva vrsta sčasom glede rodnosti in zdravja zelo opeša. Nekdanj slavni „ribničan“ je popolnoma opešal, isto velja tudi o „rožniku“, ktereja je družba vpeljala pred kakimi 30 leti.

Pred 15 leti je družba vpeljala „onejidovca“, ki je danes razširjen po celi deželi in je deželi donesl mnogo dobička. Naša dežela pridelala na leto 1.500.000 stotov krompirja; recimo, da je od tega krompirja le $\frac{1}{3}$ onejidovca, torej 500.000 stotov. Pridelek onejidovca je najmanj za $\frac{1}{3}$ večji kakor pridelek drugih, v naši deželi pridelovnih vrst, zato smemo reči, da pridelamo najmanj 160.000 stotov več krompirja, kar sadimo onejidovca. Ta krompir je vreden vsaj 300.000 gld., in to je velika vsota, katero je pridobila naša družba kmetovalcem z vpeljavo onejidovca. Pa tudi onejidovec ni več tisti, kakor je bil v pričetku; pozna se, da je pričel pešati, dasi je še vedno izboren, kajti daje zadosten pridelek in je le malo podvržen gnilobni bolezni.

Naša družba pa ni držala rok križem, žrtvovala je vsako leto za poskušnje z novimi krompirjevimi vrstami po več sto goldinarjev, in to skoraj brez vsa-

kega uspeha. Večino novih hvalisanih vrst smo takoj prvo leto zavrgli, ker ni nobena bila približno tako dobra, kakor onejidovec. Družba pa je posebno težila za kako rumeno krompirjevo vrsto, ker je rumen krompir doma bolj priljubljen, v kupčiji pa je stot 10 do 30 kr. dražji in se lažje prodaja v Trst in na jug. Sedaj se nam je posrečilo najti tako vrsto, ktera obeta biti v bodočnosti prvi krompir v deželi. To vrsto hočemo imenovati „triglavan“. Triglavan je popolnoma podoben ribničanu, ima lepo obliko s ploščnatimi očesi, je raskave kože ter še bolj rumenega mesa kakor ribničan, posebno kadar je kuhan in pražen, je kar zafranaste barve in izbornega okusa. Triglavan je na družbenem preskušališču ostal popolnoma zdrav do zoritve, in še ob kopanju je bilo listje skoraj popolnoma zeleno in ni bilo na njem in ne na gomolju najmanjšega znaka kake bolezni. Triglavan je dal dvajsetkratni pridelek ob lanskem slabem vremenu, dočim je dal onejidovec le šestnajstkratni pridelek.

Če bo triglavan to držal, kar obeta in česar se mi po svojih izkušnjah za trdno nadejamo, potem bo ta krompir velika pridobitev za našo deželo. Naša družba ima sedaj še malo semena tega krompirja ter ga bo letos v majhnih množinah le zato že oddajala, da dobi poročil o uspehih iz cele dežele. Triglavan se bo letos oddajal le družbenim udom v vrečicah po 5 kilogramov za 1 gld. Oddati je le kakih 400 kg. Drugo leto upamo imeti na razpolaganje vsaj 2 vagona tega semenskega krompirja.

Določbe o ustanovitvi zavodov in postaj za prasičjo rejo, potem o oddaji posameznih mrjascev.

C. kr. kmetijska družba kranjska v Ljubljani ustanovi vsled odloka vis. c. kr. kmetijskega ministerstva z 9. dne julija 1898. l., št. 8426./1141., v povzdigo prasičje reje na Kranjskem:

A. Zavode za prasičjo rejo pod temi-le pogoji:

1.) Kdor se poteguje za tak zavod, se mora že pečati s prasičjo rejo ter imeti vsaj enega mrjasca in pet svinj.

Poverjenec glavnega odbora c. kr. kmetijske družbe si ogleda prosičeve prasiče, in je ustanovitev zavoda za prasičjo rejo odvisna od kakovosti plemenskih prasičev.

2.) Prosilec, pri katerem se ustanovi zavod, dobi polnokrvnega mrjasca; zanj pa mora c. kr. kmetijski družbi dati dva prasiča, 10—12 tednov stara, popolnoma sposobna za pleme.

Družba ima pravico, izbrati si ta dva prasiča, kakeršnega spola jih hoče imeti, in tudi sama določi, kdaj jih vzame.

Ako pa družba leto dnij, odkar je proslencu dala mrjasca, ne potrebuje izgovorjenih prasičev, potem namestu njih lahko zahteva za vsakega 20 gld. v gotovini.

Mrjasec ostane toliko časa lastnina c. kr. kmetijske družbe, dokler zavod ne izpolni svoje dolžnosti.

3.) Zavod za rejo prasičev se nadalje zaveže, vse prasiče, sposobne za pleme, kar jih ne potrebuje za domačo rejo, oddati na zahtevo c. kr. kmetijski družbi po 60 kr. kilogram žive teže.

4.) Na dve leti dobiva zavod za prasičjo rejo po enega polnokrvnega mrjasca pod istimi pogoji, ki so navedeni v 2. odstavku.

5.) Prasiči v zavodu se zaznamujejo z znakami.

6.) Ako zavod prosi za izvirne polnokrvne plemenske svinje, more jim jih družba dati, ako ji to dopuščajo sredstva, s popustom 10 % kupne cene.

7.) Voditelj zavoda za rejo prasičev mora pisati plemenski zapisnik in mora vsako četrtletje poročati o stanju zavoda.

Golice za plemenski zapisnik in za poročila daje c. kr. kmetijska družba v Ljubljani.

8.) Zavodi dobodo ta-le napis: „C. kr. kmetijske družbe kranjske zavod za rejo prasičev“.

9.) Poverjenec družbenega glavnega odbora si lahko ogleda zavod in pregleda plemenski zapisnik in druge beležke, kadar hoče. Ravno tako lahko odredi, kar se mu zdi potrebno glede reje ali v zdravstvenem oziru, ter odpravi nedostatke.

Ako kak zavod za rejo prasičev ne izpolnjuje ktereke'i navedenih določeb, sme mu c. kr. kmetijska družba naložiti globo do 25 gld., če bi se to ponavljalo, pa zavod opustiti (zapreti).

C. kr. kmetijska družba v Ljubljani lahko da cepiti prasičke v zavodih. Ako jih zaradi tega kaj pogine, dá družba primerno odškodnino.

B. Postaje za rejo prasičev.

1.) Kmetijske podružnice, zadrage, občine, zanesljivi kmetovalci, ki lahko rede po enega mrjasca in vsaj dve svinji, morejo ustanoviti postajo za rejo prasičev.

2.) Prosilci dobodo po enega mrjaščka in dve svinjici v starosti 10—12 tednov za polovično kupno ceno (leta 1899. po 10 gld.). Prevozne stroške iz Ljubljane mora tudi plačati prosilec.

Kdor prasiče dobi, mora polovico vsote plačati takoj, polovico pa v 14 dneh c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani.

3.) Postaja za rejo prasičev mora vsaki dve leti od c. kr. kmetijske družbe v Ljubljani vzeti plemenskega mrjasca pod istimi pogoji, ki so navedeni v 2. odstavku.

4.) Voditelj postaje za rejo prasičev mora pisati plemenski zapisnik in 1. maja ter 1. decembra vsako leto natančno poročati o stanju postaje.

Golice za plemenski zapisnik in za poročila daje c. kr. kmetijska družba v Ljubljani.

5.) Postaje dobodo ta-le napis: „C. kr. kmetijske družbe kranjske postaja za rejo prasičev“.

6.) Poverjenec družbenega glavnega odbora si lahko ogleda postajo in pregleda plemenski zapisnik kadar hoče. Ravno tako lahko odredi, kar se mu zdi potrebno glede reje ali v zdravstvenem oziru, ter odpravi nedostatke.

7.) Ako kaka postaja za rejo prasičev ne izpolnjuje ktereke'i navedenih določeb, se opusti, napis pa se takoj odstrani.

C. Prosilci za zavode ali za postaje za rejo prasičev morajo svoje prošnje poslati c. kr. kmetijski družbi, prej pa mora načelnik dotične podružnice nanjo pripisati:

a) pri zavodih: „Prosilec ima že sedaj plemenske prasiče pasme ter se umno peča s prasičjo rejo“;

b) pri postajah: „Prosilec je sposoben, imeti postajo za rejo prasičev pasme, kakor določajo predpisi.“

Ustanovitev zavoda ali postaje za rejo prasičev se potrdi še-le tedaj, kadar prosilec podpiše zavezno pismo.

D. Določbe o oddaji posameznih mrjascev velike bele angleške pasme.

Da se omogoči povzdiga prasičje reje tudi po takih krajih, po katerih nimajo zavodov in postaj za rejo prasičev, oddajala bo c. kr. kmetijska družba v Ljubljani posamezne polnokrvne mrjase občinam, kmetijskim podružnicam, zadrugam in kmetovalcem pod temi-le pogoji:

1.) Prošnja za mrjasca, v kateri mora biti navedeno število plemenskih svinj, naj posamezniki in zadruge vložijo po kmetijski podružnici dotičnega kraja, kmetijske podružnice in občine pa neposredno pri c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani.

2.) Mrjaščeki se oddajajo 10—12 tednov stari za polovično kupno ceno (l. 1899. po 10 gld.). Prevozne stroške od Ljubljane mora tudi plačati prosilec.

3.) Kdor mrjasca dobi, mora polovico cene plačati takoj, polovico pa v 14 dneh potem, ko je mrjasca prejel, c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani. Mrjasec ostane toliko časa družbena lastnina, dokler ni plačana tudi druga polovica cene.

4.) Mrjasca je treba vsaj 2 leti rabiti za pleme, ali dotlej, dokler se ne izkaže, da za pleme ni sposoben.

5.) Kdor dobi plemenskega mrjasca, pa ne izpolnjuje teh-le pogojev, izgubi pravico do podpor za prasiče, njegovo ime in bivališče pa se objavi v družbenem uradnem glasilu.

6.) Posamezni mrjasci se oddajajo, v kolikor to dopuščajo sredstva, in še-le potem, ko prosilec podpiše zavezo pismo.

Splošna kletarska opravila.

(Dalje.)

C. Zalivanje vina.

1. Namen zalivanja vina.

Eden prvih pogojev umnega kletarstva je, da je vino hranjeno v kleti v posodah, ki so do vrha polne, drugače dobi vino po vrhu smetano iz kana, ktera dá vinu prazen, šibek in nečist okus. Navadno se zatrosijo potem v kanasto vino še kisove glive; zato je povsodi tam, kjer vina redno ali sploh ne zalivajo, najti starejša vina vedno cikasta. Zalivanje je delo, ktero se redno ponavlja, ker vino izpuhteva skozi sod in se suši. To sušenje vina je zelo različno ter zavisi od gostote sodovega lesa, od debelosti dog, od tega, če so doge bolj ali manj dobro skupaj vravnane, ter slednjič od topline in vlage zraka, kateri obdaja sod.

V sodu iz mehkega hrastovega lesa se posuši več vina kakor v takem iz trde hribovske hrastovine. Če doge iz razmerno mehke hrastovine niso prav skrbno zložene in ob suši na vnanji strani sode naredo reže, potem se posuši veliko vina, zlasti če je klet zelo gorka.

Če se reže med dogami na unajni strani ne odpro močno, t. j. ne toliko, da bi bilo mogoče z nožem vanje, potem je sušenje vina neznatno; če je pa sod iz slabega lesa in slabo narejen, potem se reže odpro do one notranje lesove plasti, ki je z vinom napojena, potem je izpuhtevanje, oziroma sušenje vina tako silno, da se ga more posušiti na dan do 1%. V takem slučaju je treba sode polivati z vodo ali pa pokrivati z mokrimi rutami.

Sušenje vina je v majhnih sodih večje kakor v velikih, ker je razmerje površja sodovih sten v majhni posodi k množini vina širje kakor v velikih sodih.

Opomniti je, da je sušenje pri mladih vinih močnejše, deloma zato, ker se toplina v njih znižuje in se zato njih prostornina krči, deloma pa zato, ker iz njih uhaja ogljikova kislina, ktera vedno nekaj vodnega in alkoholovega para za seboj potegne. Mlada vina, ki imajo v sebi še veliko dušičnatih snovi, pa so razmeroma še šibka, postanejo posebno rada kanasta in se morajo pogostokrat zalivati, t. j. po preteku nekterih dni. Poznej zalivamo vsak teden, stara vina celo vsakih 14 dni ali še v daljših presledkih.

2. Način zalivanja.

Ob navadnem zalivanju odpremo vsak teden sod pri vehi, ter mu dolijemo toliko vina, da je sod poln do veha. Pri tem delu se najbolje poslužujemo zalivalnega vrča, s katerim moremo sod zaliti, ne da bi kaj vina razlili.

V nekterih kletih rabijo posebne zalivalne steklenice, ki so vtaknjene v sod mesto veha in ki uže od zunaj kažejo, če je treba kaj vina doliti; te steklenke imajo tudi to prednost, da ni treba veha odbijati, temveč se le steklenka priprosto odpre, ker je zamašena z navadnim zamaškom. Zalivalnih steklenk je več vrst.

3. Zalija.

Zalijo imenujemo vino, s katerim nepolne sode polnimo do vrha. Za zalijo rabimo vino tiste vrste, kakor je v sodu, drugače bo s časom vino v sodu vse druge kakovosti. Samo to je, da imamo dostikrat od ene vrste le sod vina; v tem slučaju moramo za zalivanje rabiti po možnosti podobno vino, kar je v kletih, v katerih se hrani v majhnih količinah mnogo raznih vin, prav težko.

Navaden vinščak porabi za zalivanje vino, ktero izcedi pri pretakanju mladega vina iz drož. To vino (sačina) je dobro, če so drože mlade in nepokvarjene, drugače je pa slabo. V obče smemo v kmetijskih kletih biti zadovoljni, ako za zalijo rabijo katerokoli zdravo vino, kajti pogostokrat zalivajo nepolne sode kar z vodo, da ne izgube kaj vina.

Ako pomislimo, da pri izpuhtevanju vina ostajajo vse trdne snovi, dočim se sušita le voda in alkohol, potem bi bilo zalivanje z vodo, kateri je primešanega nekaj alkohola, opravičeno. Temu pa ni tako, in tega načina ne moremo priporočati, ker bi alkoholna voda motila dober okus vina ter bi se zorenje vina ne vršilo pravilno. Navadno rabijo za zalijo kako lahko vino, da zalivanje preveč ne stane.

Največje težkoče dela zalivanje, če imamo v kleti veliko majhnih posod različnih vrst vina. Pač si moremo pred polnjenjem prihraniti nekaj steklenic enakega vina; kadar poide to, ne preostaja drugega, kakor porabiti za zalijo kako podobno vino. Če vrhu tega vzamemo iz teh malih posod mnogokrat pokušnje, ktere seveda moramo nadomestiti, potem ni čudo, če je v dotični posodi čez 10 let še vino, ktero je le po imenu še tisto, ki je bilo prvotno. Najbolje je, majhne količine vina pretočiti v steklenice, je vsaj potem to vino popolnoma za se, čeprav v steklenici ne more dozoreti do tiste dovršenosti, kakor v sodu.

En način je pa vender le, sod ohraniti polen, ne da bi potrebovali zalije, in ta način semterja tudi uporabljajo. Ta način obstoji v potapljanju kamna kremen v vino. Kremen se dobi že lepo obrušeno na produ kake reke. Naravno to kamenje ne sme imeti v sebi snovi, ki se v vinu raztope, zlasti pa ne apna; glede tega se preskusijo s polivanjem s kako močno, jedko kislino.

Ako v kakem slučaju ni misliti na zalivanje vina, potem je pa treba v praznem prostoru nad vinom v sodu sežgati košček žvepla, da nastala žveplena sokislina zabrani kvarjenje vina. Tako vino pa potem ni naravnost užito, mora se poprej s pretakanjem ločiti od žveplene sokislina, ktera povzroča glavobol in pekoč okus.

Vedno pa ostane najboljšo sredstvo, vino natočiti v manjšo posodo, ostanek pa dejati v steklenice, jih dobro zamašiti in potem rabiti za zalijo.

(Dalje prihodnjič.)

Razne reči.

— **Konjski zobje.** Najpotrebnejši organi, ki konja ohranijo pri krepki moči in pri zdravju, so gotovo zobje. Noben konj ne more svojemu gospodarju dobro služiti ali ohraniti samega sebe v dobrem stanu, če dobi bolne, spakdrane ali napačne zobe. Zobje opravljajo prvo dejanje prebavljanja, in njihovo stanje je velikega pomena za zdravje in prospeh našega zvestega služabnika (konja). Nemara se utegne komu smešno zleteti, če mu tu povemo, da tudi konja včasih bole zobje. In vender se najdejo pri konjih gnili in votli zobje; celo boleš mišice pri njih ni nikaka redkost. Ako konj pri žretju nabaše polen gobec rezanice, pa jo zopet ven vrže, poveša glavo na stran, ali pri napajanju z mrzlo vodo gobec urno umakne, pri večnji pa na lahek potegljaj za uzdo bolešno odskoči in brez posebnega vzroka izceja dokaj slin iz gobca, pa je treba preiskati mu gobec in zobe, in vzrok se bo kmalu pokazal.

— **Konja iznova podkovati** je treba takrat, kadar začenja biti kopito, ktero pred obdrgnjenjem zavarujemo z železom, v razmeri z velikostjo konja predolgo. To pa se zgodi povprečno v petih tednih, včasih nekoliko prej, včasih nekoliko poznej. Če ostane podkev še nadalje pribita, trpi od tega mehanizem kopita, kajti podkev more ostati pravilna, rog pa more le takrat dobro rasti, ako kopitovega raztezanja in krčenja nič ne ovira ter se kri tudi v teh zaprtih delih brez zapreke lahko pretaka. To poslednje pa ovira vsako, tudi najboljšo podkovanje, in čim dalje je podkev pribita na kopitu, tem škodljivejša je zanje.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 33. Imam večjo množino okusnega jabolčnika lepe barve, ki pa na zraku postane umazane barve. Kaj je temu vzrok in kako odpomorem?

Odgovor: V jabolčniku je železo, ki se ob dotiki z zrakom spoji s čreslovino, in ta spojina dá vinu črnikasto barvo. Tako vino se mora tako pretočiti, da pride zelo v dotiko z zrakom, najbolje skozi kako cedilce v globoko podložen škaf, da teče v večjih drobnih curkih, vsled česar potem vse vino počrni. Počrnelo vino se potem očisti z želatino, in ko je čisto, se pretoči v drug, čist sod.

Vprašanje 34. Ali bi bila surova kostna moka brez Tomasove žlindre in kajnita dobro gnojilo za vinograde? (I. R. v M.)

Odgovor: Surova kostna moka je dobro gnojilo za vinograde in lahko nadomesti Tomasovo žlindro, kajti obe ti dve gnojili dasta zemlji le fosforove kisline. Ako ima zemlja našega vinograda v sebi dovolj dušika in kalija, potem drugih gnojil ni treba. Ako ji pa manjka kalija, potem morate gnojiti tudi s kajnitom, in če ji manjka dušika, gnojite ji s kakim dušičnatim gnojilom, na pr. s hlevskim gnojem, z roženo moko, s žilskim solitrom itd.

Vprašanje 35. Kaj je storiti z živino, ktera pri kakem požaru vsled dima in vročine popolnoma omaga, da se zopet ozdravi? (G. M. v Š.)

Odgovor: Živina se ob požaru z dimom (ogljikovim okisom) zastrupi ter je edino sredstvo svež zrak, polivanje z vodo in puščanje. Če je bilo zastrupljenje močno, more preteči do 10 daj, predno živina ozdravi.

Vprašanje 36. Letos skuhano žganje sem spravil nevede v plesniv sod, in žganje se je tako močno plesnobe navleklo, da ni užito. Kako odpravim iz žganja duh po plesnobi? (K. R. v A.)

Odgovor: Duh po plesnobi se odpravi iz žganja s precejanjem skoz oglje. Ker pa v to svrhu nimate priprave, ne preostaja Vam drugega, kakor žganje prekuhati.

Vprašanje 37. Imam mnogo korenja, ktere ga bi rad pokrmil govedi, pa naši ljudje trdijo, da goved po korenju shuiša in težko hodi. Kaj je na tem resnice; ali smem govedi pokladati korenje? (G. T. v H.)

Odgovor: Korenje je jako sočna in sladka krma, pa glede redilnih snovij zelo prazna; zato se s pridom krmi le v zvezi s tečajimi krmili, kakor z otrobi itd. S samim korenjem krmljena živina bo isto tako mešla ostala kakor če jo krmite samo z repo ali sploh s slabo, prazno krmo. Hoditi pa zato ne bo mogla, ker bo na celom životu oslabela. Zato pa korenja ni zavreči; nasprotno, prav s pridom je morete krmiti vsaki odrastli govedi po 10–15 kg na dan, pomešano z drugimi krmili. Korenje se daje pri vsakem krmljenju, t. j. zjutraj, opoldne in zvečer.

Vprašanje 38. Kako se preženo iz starega lesa lesni črvi? (K. Z. v B.)

Odgovor: Lesni črv se prežene, ako se v njegove luknjice in rove vbrizga po par kapljic petroleja ali bencina. Ker se bencin silno rad vneme, zato je treba paziti pri ravnanju z njim na ogenj. Zlasti naj se delo z njim ne vrši pri luči ali z gorečo smodko v ustih.

Vprašanje 39. Kako naj zdravim dolgočlakačega lišajastega psa, ki je po nekterih mestih izgubil vso dlako? Zmivanje nič ne koristi, pač se pa pes vedno drgne, in lišaj se širi. (A. H. v I.)

Odgovor: Vaš pes ne bo lišajast, marveč ima le grinte, ktere povzroča le majhna živalca, ki se imenuje grintova pršica. Zdravljenje grinte obstoji v mučenju pršic. Zmivajte pridno psa z milnico (žajtnico) ter ga mažite z brinjevim oljem, ktere ga en del pomešajte s štirimi deli špirta. Še boljše je maža iz enega dela kreozota in 20 delov olja. Kreozot dobite v lekarni.

Vprašanje 40. V mojem svinjaku se je naenkrat prikazala pri prasičih neka bolezen, vsled ktere prasiče tako bole noge, da nekteri kar nič ne morejo hoditi, drugi pa le z veliko težavo. Noge bolijo prasiče večinoma od kolen navzdol. Kakšna bolezen je to in kako jo je zdraviti? (F. Z. v V.)

Odgovor: To je neka revmatična bolezen prasičja, ki navadno prihaja od krme, pa tudi od prehlajenja. Največ dobijo to bolezen taki prasiči, ki po pišli in prazni krmi naenkrat dobe prav tečno klajo. Takim prasičem je treba dati najprvo kaj za bljuvanje, in sicer bljuvalne grampe, ktero dobite v lekarni, in sicer le na živinozdravnikov recept. Čez nekaj časa potem dajte trikrat do štirikrat vselej po 1 gram solitra in 8 gramov Glauberjeve soli na vodi, v kteri se je kuhalo laneno seme. Noge, in sicer stegna, odrnite po dvakrat na dan z zmesjo iz trpentinovega olja in kafirinega špirta. Če so parklji boleči, denite nanje obkladke iz mokrega ila ter jih večkrat na dan zmočite z mrzlo vodo. Prasiče krmite pišlo, in sicer z otrobi na vodi, ter skrbite za mir v svinjaku ter za zadostno mehko stelo.

Gospodarske novice.

* **Semenski krompir** bo družba oddajala spomladi, in sicer po 3 gld. 50 kr. za 100 kg z vrčami vred. Naročila se sprejemajo na cele vreče po 50 kg — V zalogi imamo onejidelovca, zborovca, križanega z ribničanom, in novi vrsti topas ter lado. Zadnji dve vrsti sta se na družbenem preskušališču prav dobro sponesli, ter jih priporočamo za preskušnje. Družba dalje odda tudi nekaj semena zgodnje, namizne krompirjeve vrste „julija“, katero zlasti priporočamo za vrtove. Glede nove, rumene vrste „triglavana“ opozarjamo na posebni spis v tej številki.

* **Nakupovanje plemene govedi belanske (cikaste) pasme** od strani kraljeve hrvatske vlade se bo vršilo na Kranjskem konci meseca marcija, in sicer bo tudi letos kupoval gosp. kr. veterinarski nadzornik dr. Krištof. Opozarjamo gorenjske živinorejce, naj se pripravijo na to nakupovanje. Eventuelne pismene ponudbe sprejema že sedaj naša družba, ter bode došla pisma izročila gosp. dr. Krištofu, kadar pride v Ljubljano.

* **Družbene drevje** je vse oddano, ter se naročila nanj ne sprejemajo več.

* **Laneno seme** iz Ruskega je dobilo v Ljubljano in se oddaja po ceni, objavljeni med inserati. Isto tako je z detelnim semenom. Manj kakor 5 kg družba ne pošlje nobenega semena po pošti; v pisarni se pa izvršujejo tudi manjša naročila.

* **Slovensko čebelarstvo** društvo je imelo 16 t. m. svoj občni zbor, na katerem je bil predsednikom izvoljen gosp. učitelj Frančišek Črnagov.

Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Razglas

o oddaji čistokrvnih plemenih bikov belanske (cikaste) pasme, kupljenih z državno podporo.

Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kupi meseca aprila s podporo, katero je dovolilo visoko c. kr. kmetijsko ministerstvo za pospeševanje govedoreje, nekaj bikov belanske (cikaste) pasme.

Te bika bode odbor oddajal na podlagi došlih prešenj, in sicer z ozirom na potrebo čistokrvnih plemenjakov po dotičnih krajih.

Prošnje je vložiti do

25. dne meseca marcija t. l.

pri glavnem odboru c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani.

Vsak prosilec za bika mora v prošnji naznaniti, oziroma zavezati se:

1.) da je pripravljen bika sprejeti ob pravem času na oni bližnji postaji, ktera bode določena, in sicer tistega bika, katerega določi odbor;

2.) da pošlje na račun precej, ko mu odbor naznani, da mu je bik prisojen, 10 gld., kateri zapadejo, če potem ne sprejme odkazanega mu bika;

3.) da plača ob sprejemu bika polovico tistih stroškov, ktere je podpisani odbor imel zanj pri nakupu, in sicer odračunši pod točko 2. omenjenih 10 gld., in

4.) da podpiše zavezno pismo, s katerim se zaveže imeti prejetega bika dve leti za pleme in, če ga iz katerega koli zadostnega vzroka z dovoljenjem podpisanega odbora proda, povrniti po 5 gld. za vsak mesec, kar ga pred časom odda.

Živinorejci, kateri bodo imeli prejetega bika čez 2 leti za pleme, in sicer najmanj 4 mesece dalje, dobodo po 20 gld. in za vsak nadaljnji mesec po 5 gld. nagrade.

Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske.

V Ljubljani, 28. dne februarja 1899.

Št. 28300.

Razglas.

Na podstavi člena V. z nemško državo sklenjenega dogovora o živinskih kugah s 6. dne decembra 1891. l. in točke 5. k temu dogovoru spadajočega končnega zapisnika (drž. zak. št. 1. iz l. 1892.) ministerstvo za notranje stvari dotlej, dokler se ne ukaže drugače, **brezpogojno prepoveduje uvažati govejo živino v kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru, iz nastopnega zapornega ozemlja nemške države, po katerem je razširjena pljučna kuga, in sicer:**

iz vladnega okraja Kvidin, Poznanj, Bromberg, Devin in iz mestnega okrožja Berlin v kraljevini Pruski, ter iz vladnega okraja Švabsko v kraljevini Bavarski.

Ta prepoved stopi na mesto one vsled razpisa ministerstva za notranje stvari s 24. dne januarja 1899. l. št. 2921., oziroma s tuuradnim razglasom s 27. dne januarja 1899. l. št. 1675., izdane prepovedi.

To se razglašja na podstavi razpisa visokega c. kr. ministerstva za notranje stvari s 14. dne februarja 1899. l. št. 5422., s tem pristavkom, da se bodo prestopki te **brezpogojne** uvozne prepovedi kaznovali po državnem zakonu s 24. dne maja 1882. l. št. 51., oziroma po § 46. občnega zakona o živinskih kugah in k temu zakonu izdanega izvršitvenega ukaza, drž. zak. št. 35. in 36. iz l. 1880.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

V Ljubljani, 18. dne februarja 1899.

Listnica uredništva.

I. H. v B. Modra galica je tisto, s čemer se škrope trte; laški se imenuje »vitruolo di rame«. Trte je pri cepljenju bolje vezati s plutvino kakor z rafijo.

M. T. v Z. Bolezen, kakeršno Vi popisujete, so rape in se zdravi kakor pri konjih.

J. G. v P. Dotična barva se iz žganja ne bo dala drugače vzeti kakor s prekuhanjem.

J. J. v K. Vaše vprašanje je tako, da je more rešiti le pravnik, kateri se o vseh razmerah pouči. Skupne lastnine sploh ne morete in ne smete sami deliti, ampak se morate za razdelitev obrniti na c. kr. komisijo za agrarska dela v Ljubljani.

J. K. v P. Gnojenje takega sveta s Tomasovo žlindro in s kajnitom bi bilo zelo umestno.

F. Š. v S. Vaš konj ima kožne izpuščaje, ki se spomladi ponavljajo. Priporočamo Vam poklicati živinozdravnika, ali pa, da bode te ceneje izhajali, peljati konja k živinozdravniku.

J. K. v T. Kokošij, ktere delajo škodo po Vašem posestvu, ne smete pobijati, temveč se morate ravnati po deželnem zakonu glede varstva poljščine.

A. L. v V. Brez pravde morete reč uravnati, če se na ta ali oni način poravnate. To pa ni drugače mogoče, kakor da eden od svojih dozdavnih pravic odstopi.

M. H. v D. Strojev za molženje krave, ki bi bili za Vas, še ni.

J. B. v S. Tudi tak zrebec se da popraviti, a skopljenje mora izvršiti dober rezar.

A. P. v G. Na semnju smete svoje blago prodajati, a v drugem kraju morete pa le tedaj svojo zalogo imeti, če imate dovoljenje tudi v tem kraju za dotično obrt.

J. M. v Š. Podpore za pogozdovanje se ne dajejo več. — Tako vknjiženje ni dovoljeno.

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo

c. kr. kmetijske družbe  vojvodine kranjske.

Urejuje **Gustav Pirc**, družbeni tajnik.

„Kmetovalec“ izhaja 1b. in zadnji dan v mesecu ter stoji 2 gld., za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 1 gld. na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopni ceni: Inserat na celi strani 16 gld., na $\frac{1}{2}$ strani 8 gld., na $\frac{1}{4}$ strani 5 gld. in na $\frac{1}{8}$ strani 3 gld. Pri večjih naročilih velik rabat. Družabnikom izdatno ceneje.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, v Salendrovih ulicah štev. 3.

Št. 4. V Ljubljani, 28. februvarija 1899. Leto XVI.

Tržne cene.

Deželni pridelki:

V Ljubljani, 28. februvarija 1899. (Izvirno poročilo.)

Semena: Domača detelja novo blago gld. 50.— kr. do gld. 52.— kr.; nemška detelja (lucerna) gld. 60.— kr. do gld. 65.— kr.; gorenjska repa gld. 33.— kr.; laneno seme, domače ozimno gld. 11.25 kr.; konopno seme gld. 14.— kr. do gld. 14.25 kr.; kuminovo seme gld. 26.— kr. do gld. 26.50 kr.

Fižol: Rudeči ribniški gld. 9.50 kr.; rudeči Hrvat gld. 8.50 kr.; prepeličar (koks) gld. 10.75 kr. (Vse cene semen in fižola veljajo za 100 kg čistega blaga, kakor ga kmetovalci pripeljejo na prodaj i. s. novo blago.)

Suhe češplje: v aimu sušene gld. 8.— kr. do gld. 8.50 kr. brez dima sušene gld. 9.— kr. do gld. 9.50 kr.

Orehi domači: gld. 14.50 kr. do gld. 15.50 kr.

Ježice nove: gld. 3.50 kr. do gld. 4.— kr. za 100 klgr.

Med: od gld. 33.— kr. do gld. 34.— kr.

Kože. Goveje, težke nad 40 kg po gld. 36.— kr. do gld. 40.— kr.

„ težke od 30 do 40 kg „ 30.— „ „ 32.— „

„ lahke „ 30.— „ „ 32.— „

(Te cene veljajo za 100 kg in sicer za kože izdelane po tukajšnjih običajih z rogovi vred. Bikove kože po 25 kr. klgr.)

Telečje kože: 50 kr. za kg.

Kozličeve kože po gld. —.70 kr. do gld. —.80 kr.

Svinjske kože: Čiste, brez napak 33 kr. za kg.

Druge vrste 16 do 20 „ „

Kože lisic po gld. 3.50 do 4.—

„ kun „ 9.— „ 10.— za par.

„ dihurjev „ 2.50 „ 3.—

„ vidr „ 9.— „ 10.—

Kože zajcev po 20 do 22 gld. za 100 komadov.

Pepelika (potošl) po gld. 16.— 100 kg.

Žito:

V Ljubljani, 25. februvarija 1899. Pšenica gld. 10.75 kr., rž gld. 8.75 kr., ječmen gld. 7.75 kr., oves gld. 6.80 kr., ajda gld. 8.75 kr., proso gld. 7.50 kr., tursica gld. 5.80 kr., leča gld. 12.— kr., grah gld. 8.— kr., fižol gld. 11.50 kr., seno gld. 2.20 kr., slama gld. 1.80 kr. (Vse cene veljajo za 100 kgr.)

Na Dunaji, 28. februvarija 1899. Pšenica gld. 9.37 kr., rž gld. 8.12 kr., ječmen gld. 7.70 kr., oves gld. 6.06 kr., tursica gld. 4.92 kr. (Vse cene veljajo za 100 kilogramov.)

JOSIP LEUZ

trgovec

(16 2)

v Ljubljani, Reseljnova cesta

kupuje in prodaja vsakovrstni semenski krompir; za seme ima v zalogi: zgodnji češki rožnik, češki onejidovec, beli okrogli češki krompir itd., nadalje izvrstno jedilno čebulo, čebulček, suhe gobe, semenski oves, ajdo itd. itd.



Od vseh strani dohajajo pohvale za ročno in točno delo lovskih pušk lastnoročnega izdelka od

Antona Sodja, puškarka v Borovljah (Ferlach) Koroško.

Priporočam zatorej lovcem in strelcem mojo zalogo pušk izdelane po najnovejših sistemih, najboljšega blaga in strela. Naznanjam, da so pri meni naročene puške delo iz prvih rok moje tovarne, c. kr. uradno preskušane, ter dobro uravnane.

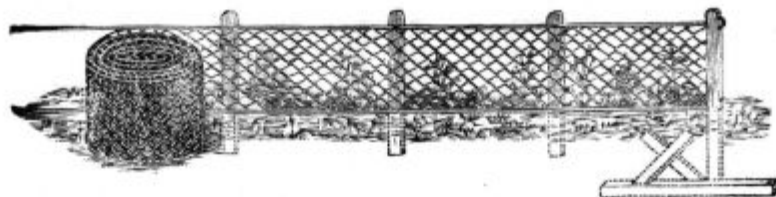
Specialitete: Puške za vojaške patrone (Mannlicher) in trocevne puške; vsakovrstno orožje za osebno brambo, ter vse v lovsko stroko spadajoče orodje dobi se pri meni v najboljši kakavosti.

Prevzamem tudi vsako popravilo ali predelovanje kar izvršujem po najnižjih cenah. (8—4)

Za vsako delo sem vestni porok sam.

Obširne ilustrovane cenike, slovenske ali pa nemške pošiljam na zahtevanje poštne prosto.

Praktične in cene
žične ograje



Mrežaste modroce za
postelje

Evgen Ivanc, Sodražica (Kranjsko)

ponuja sl. občinstvu v naročbo vsakovrstne mreže iz žice, za ograje vrtov, kurjih dvorišč, za preprežek v oknih in linah, za presipanje peska in gromoza, za noge snažiti i. t. d. Izdeluje in ima vedno v zalogi: elastične mrežaste modroce za postelje, medne in železne tkanine, za stroje, mline, i. t. d. — vsakovrstna sita in rešeta za tovarne, mline, čiščenje žita ter razne lesene izdelke za kuhinjo i. t. d.

— Cenilnike na zahtevanje brezplačno! —

(11—3)

Umetni in trgovski vrtnar **ALOIS KORSIKA** v Ljubljani, (2—4)

naznanja, da je njegov cenik za l. 1899, ravnokar izšel, katerega razpošilja na zahtevanje franko in brezplačno. — Ob enem priporoča svojo bogato zalogo poljskih, zelenjadnih in cvetličnih semen, kakor vse drugo v vrtnarsko stroko spadajoče stvari sl. p. n. občinstvo po najnižjih cenah, ter prosi uljudno za mnogobrojen obisek.

Gozdne sadike.

V gozdni drevesnici v Gradišču pri Ljubljani se bode oddalo letošnjo pomlad več sto tisoč sadik dveletnega črnega bora po 1 gld. 50 kr., triletnega iztreblenega črnega bora po 1 gld. 90 kr., dveletnega belega bora po 2 gld. 20 kr., triletnih smreke po 1 gld. 90 kr. in dveletni presajeni macesni po 2 gld. 50 kr. za vsacih tisoč drevesec, pri čemur so všteti že troški za izkopavanje in zavijanje drevesec v mah in slamo, eventualno tudi v zaboje in za prevažanje drevesec do kolodvorov, oziroma do poštnege urada v Ljubljani.

Zglasila prejema dokler bode zaloga sadik, c. kr. deželno gozdno nadzorstvo v Ljubljani.

Zglasilom je priložiti isto časno dotični novčeni znesek.

Manj premožnim in za povzdigo gozdnega napredka vnetim gozdnim posestnikom, katerih prošnje za podelitev sadik so od c. kr. okrajnih glavarstev potrjene, bode c. kr. deželna vlada oddajala naprošene gozdne sadike, dokler jih bo kaj, tudi brezplačno, in samo proti povrnitvi troškov za izkopavanje istih v znesku petdesetih (50) krajcarjev za vsacih tisoč drevesec. (17—1)

C. kr. deželno gozdno nadzorništvo
v Ljubljani 22. svečana 1899.

Največja zaloga **raznega semena** in sicer (18—1) **velikanske pese**

potem nemške, štajerske, inkarnat, turške in travniške detelje raznih vrst pesnega semena, splošno znano kot najboljša krma za živino; travnega semena za suhe, mokre, peščene in glinovite travnike; velika izbira semena za salato, kumare, peteršilj, zeleno sladki grah, fižol in vse druge vrste semena za zelenjad. — Proseč mnogobrojnega poseta

Peter Lassnik.

Vsakovrstno opeko, (1—61)

kakor zarezano strešno opeko (Strangfalz-Dachziegel) in prešano zarezano opeko (Marseiller gepresste Dachziegel) navadno izdelano in s terom napojeno (črno) prodajata po najnižjih cenah

Knez & Supančič,
tovarna za opeko v Ljubljani.

Raznovrstna (13—3)

pristna isterska vina

črna in rumena, cene od 17 do 23 kr. liter;
dalje pravi isterski tropinovec (zadacan)
po 80 kr. liter priporoča

Tomo Tollazzi v Logatcu.

Na zahtevanje pošlje tudi vzorce.

Domača tvrdka

Josip Lorber in dr.

tovarna za stroje in livarna v Žalcu pri Celju
izdeluje in prodaja po **tovarniški ceni**:

Najboljše in najcenejše travniške brane,
najizbornejše slamoreznice, najnovejše mlatilnice z ležiščem na
krogle, istotako stiskalnice in mline za grozdje in sadje, geple itd.

Najboljše možnarje za streljanje proti točl, kakor tudi v
nalašč zato napravljene cilindre po prav solidni ceni.

Prevzame v najboljšo in točno izvršbo vsa v strojno
in livarsko stroko spadajoča dela za tovarne, mline, žage
in druge obrtniške naprave, istotako prevzame vsak stroj
v najtemeljitejšo in cenejšo popravilo. (14-2)

Za vsak možnar, stroj, sploh za vsako delo se jamči.
Tovarniške cene.

Raznovrstna

izvirna domača semena

vrtna in poljska, kakor: najboljše vrste salata (Pariser, Cuker in Bologneser) glavna, ktera je vse leto za sejati, ter naredi velike in trde glave. Dalje vsakovrsten fižol nizki in visoki; beli brez niti za v stročevji, kateri se zamore poletni čas z lušinjami posušiti ter se potem lahko zimski čas uživa. Velika izbira velikanske pese Mammot rudeča; oliev rudeča in Eckendorfer rumena in rudeča; bučna semena največje vrste (sad postane do 100 kg težak). — Od 15. aprila do 15. maja dobijo se tudi vsakovrstne zelja (flance), kakor: najboljše vrste Brunšviskega zgodnjega zelja in vohrovta; kolerabe vchne in zemeljske, karfižole, paradizniki, paprika, sploh vsakovrstne povrtnine in cvetlice, kakor tudi turšica najboljše vrste. — Za vse od mene naročeno blago se jamči. —

Za mnogobrojne naročitve se priporoča z spoštovanjem

Henrik Rozman, (21-1)

vrtnar in trgovec s semenom v Mirni peči na Dolenjskem.

Vnanja naročila izvršujejo se točno. — Cene nizke.

Deteljno seme.

Ker je podpisana družba prepričana, da se je obraniti predenice (žide) v detelji le tedaj, ako se seje čisto seme ukrenila je posredovati tudi letos svojim udom nakup zanesljivega detelnega semena.

Tisti udje, ki hočejo tedaj tako seme, naroče naj ga pri podpisani družbi, družba naročila bode le toliko detelnih semen, kolikor bo naročenih.

Naročeno seme je pregledano od c. kr. pregledovalne postaje na Dunaji,

1 klgr. prave francoske lucerne (nemške ali večne detelje) stoji 62 kr., 1 klgr. debeloznate domače t. j. štajerske, rudeče detelje stoji 60 kr. Naročila se sprejemajo samo od udov.

Vreče in vožnji listi se ne zaračunajo.

Opomnja. Cene postavljene so tako nizko, da cenejši ni mogoče dati »poštenega« semena »brez predenice«. Ker je ponujano seme dvakrat čisteno in le odbrano debelo seme, zadostuje polovica semena v primeri s drugim cenim a slabim semenom, zato je kupec tega semena na vsak način na dobičku. (6-4)

Ravno tako oddajala bo podpisana družba

pravo rusko laneno seme

in sicer

kilogram po 14 kr.

Naročniki naj se za navedena semena takoj oglase pri podpisani družbi. Naročitvam je priložiti vsaj polovico zneska za naročeno blago kot aro. Naznaniti je natančno: naročnikovo bivališče, zadnjo pošto, oziroma železniško postajo.

!!Manj kot 5 kg se po pošti ne razpošilja!!

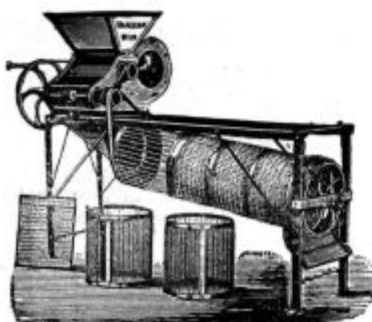
Naročila je prijaviti:

c. kr. kmetijski družbi kranjski v Ljubljani.

Vnovič znižane cene!

Vse stroje za poljedelstvo.

Vnovič znižane cene!



Zastopniki se iščejo.

Trijerl (čistilni stroji za žito) v natančni izvršitvi. Sušilnice za sadje in zelenjavo. Skropilnice proti peronospori, poboljšani sestav Vermorelov. Mlatilnice, mlini za žito, stiskalnice (preše) za vino in sadje različnih sestav, (te stiskalnice imajo skoro ono tlačilno moč kakor hidravlične [vodovodne] preše).

Slamoreznice jako lahko za goniti in po zelo zmernih cenah. Stiskalnice za seno in slamo, ter vse potrebne, vsakovrstne poljedelske stroje prodaja v najboljši izvršitvi (15-4)

IG. HELLER na Dunaju

II/, Praterstrasse 49.

Pred ponarejanjem se je posebno treba varovati!



Zastopniki se iščejo

Mala naznanila.

Vsak ud c. kr. kmetijske družbe kranjske sme po dvakrat na leto in sicer brezplačno prijaviti med „Malimi naznanili“ kako objavo tikajočo se gospodarskega prometa. Objava ne sme presegati dve vrsti in je vsako vrsto čez to število plačati po 5 kr. za vsak natis. Neudje plačajo za objave med „Malimi naznanili“ po 5 kr. za vsako vrsto in vsak natis. Denar je naprej poslati.

Lepe breskve (drevesca) po 25 kr. komad oddajajo se na grajsčini Impolca, pošta Radna pri Sevnici (4)

Ribniškega fižola, izbrano semensko blago, v večji množini, ima naprodaj Josip Klun, posestnik v Ribnici štev. 49. Cena po dogovoru. (5)

Pluge in osipalnice, zboljšane in po skušeno dobri sestavi izdeluje po 8 in 9 gld. komad Miha Preložnik, kovač v Hotinji vasi, pošta Rače (Kranichsfeld). (11)

Med pitaneč, garantovani pristni, v škafih po 20, 30 in 50 kg prodaja po primerni ceni Primož Hudovernig v Ljubljani. (22)

Mizarska dela za stavbo in pohištvo, izvršuje solidno, točno in ceno Simon Praprotnik, mizarski mojster v Ljubljani (Vodmat) št. 104. (24)

Pluge in osipalnice, najboljše sestavljene, izdeluje od 8 do 12 gold. komad; dalje izdeluje vsake vrste okopalnikov, stroje za koruzo sejat vse iz pravega štajerskega železa po najnižih cenah Matej Bregant, kovač v Orhovesi, pošta Rače (Kranichsfeld), Spod. Štajersko. (26)

Seme edino pravega kašelskega zelja prodaja po 50 kr. 30 gr Ig. Mercina v Zg. Kašlji, pošta Zalog pri Ljubljani. Naročilu je pridejati ob enem tudi naročnino, katera se sprejme tudi v pisemskih znamkah. Prodajam edino le lastni pridelek. Za pristnost in kaljivost jamčim. (29)

200 litrov pristnega tropinovca prodaja Maks Ličen, Rihenberg pri Gorici št. 174. Cena po dogovoru. (34)

Divje kostanjevo drevje, lepo, pripravno za drevorede v vsaki starosti, v veliki množini ima naprodaj Josip Jarec, posestnik v Medvodah št. 9. Cena po dogovoru. (37)

Ribniški fižol pristno seme ima naprodaj večjo množino Jakob Lovrenčič posestnik in trgovec v Sodražici. (38)

Seme pravega kašelskega zelja, žlica po 40 kr. prodaja in razpošilja Josip Mercina, posestnik v Zgornjem Kašlju, pošta Zalog pod Ljubljano. (42)

Čebele, ameriške ule in drugo čebelarstvo orodje prodaja po nizki ceni in dogovoru Josip Klopčič v Št. Petru v Savinjski dolini. (45)

Oekonom išče primerne službe Pisma pod šifro. »Oekonom, 30« posterestante Ajdovščina (Primorsko). (46)

Dva konja, lepe črne barve, izvrstna za težko vožnjo po 155 cm visoka, brez napak, po 6 let stara prodaja Matevž Oblak, posestnik na Grabnu, pošta Ortenek. Cena po dogovoru. (47)

Dve lepe breje kobile, prodam ali pa zamenjam za kake voli. Imam tudi 2 enoletni žrebeti, ktere tudi prodam ali pa zamenjam. Kobile sti po 7 let stare in po 15, oziroma 15½ pesti visoke. Več pove Anton Karuza, posestnik v Landolu, pošta Postojna. (48)

28 prasičkov križancov, po 6 tednov starih; nadalje 1000 kg medu pitanca, garantovano pristen, v škafih po 20 in 30 kg, kilogram po 46 kr. ima naprodaj Janez Sajovic ml., posestnik v Velešovem št. 46., pošta Cerklje, Gorenjsko. (49)

Repa, sveža v zasipnici, 100 kg 1 gld. brez vreč, postavljena na kolodvor Škofja Loka, ima naprodaj Franc Hafner v Stari Loki, pošta Škofja Loka. — Vreče se zaračunajo po vrednosti. (50)

Dve lepe junice belanske pasme, ali pa ena krava in ena junica, so naprodaj. Več o tem pove županstvo v Mošnjah, pošta Radovljica. (51)

Osem orehovitih koncev po 3 m dolgih, od 18 dv 48 cm debelih je naprodaj pri Karl Klinarju v Novi Štifti, pošta Ribnica. (52)

Strojarija s 7 kadmi in nekaj druge priprave, ležeča ob deželni cesti 5 minut od Šmartna pri Litiji, se da v najem. Več pove Franc Železnik, posestnik v Črnem potoku, pošta Šmartno pri Litiji. (53)

Vsakovrstna

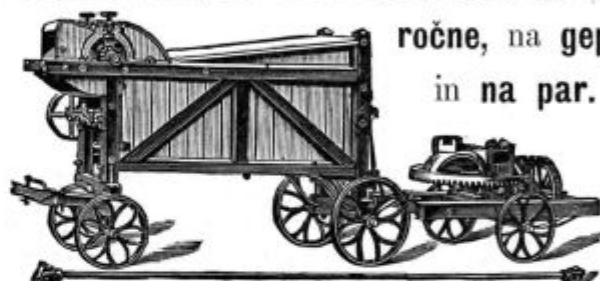
zanesljiva semena

kakor: domače, lucerne ali nemške in rudeče detelje; velikanske rumene, bele in rudeče pese; raznih trav in vsih vrst salat se dobivajo po nizkih cenah pri (10—3)

Josipu Kordinu v Ljubljani,
pred Škofijo št. 4.

Priznано izvrstne in najboljše

MLATILNICE



ročne, na gepel
in na par.

potem vsakovrstne **gepelne** za vprego od 1 do 6 konj; najnovejšje **žitočistilnice**, **trijerje**, **rebljače**; **stiskalnice** za seno in slamo ročne, nepremične in **prepeljive**.

Valarje za polje iz jeklene ploščevine (Stahlblech-Feldwalzen), robati in gladki. **Pluge** z 1, 2, 3 in 4 lemeže; **travniske brane** klepne in dijagonalne. (20—1)

Stiskalnice za zeleno krmo; **sušilnice** za sadje in sočvrje. Vsakovrstne stiskalnice in mlinci za grozdje in sadje; stroje za robljanje. Samodelujoče patentovane brizgalnice za trnje in zelenjad „**Syphonia**“. Vse navedeno orodje izdeluje in razpošilja po najnovejši sestavi

PH. MAYFARTH & drug.

c. kr. edino priv. tovarne kmet. strojev, livarna in fužina na par

DUNAJ, II. Taborstrasse št. 76.

Odlikovan z nad 400 zlatimi, srebrnimi in bronastimi kolajnami. Obširne cenike in mnogoštevilna priznanska pisma zastojni. Zastopniki in prekupei se iščejo. (16—1)

Ustanovljeno leta 1872. — 600 delavcev.

OVES (Willkomm.)

Ta težka vrsta ovsa vspeva v vsaki zemlji, je najzgodnejša, dá zelo obilo pridelka, visoko in prav dobro slamo za krmljenje ter nepreleži. Ker se ta oves redko seje, zadošča na oralo 50 kg. (12—3)

Razpošilja se z vrečo vred 25 kg za 5 gld.; 50 kg za 9 gld. 50 kr.; 100 kg za 18 gld. Vzorci v vrečkah po 5 kg se pošiljajo poštne prosto (franco) ako se znesek 1 gld. 70 kr. naprej pošlje na

grajščinsko oskrbnništvo Goliče
pri Konjicah na Sp. Štajerskem.



Alfa - Separator

Dunaj, (10—3)

I. Schwarzenbergstrasse št. 3.

Da se prepreči izguba na delarju, mora si vsak kmetovalec omisliti naš svetovnoznan

posnemalnik za mleko „Alfa“

in popolno opravilo za mlekarno kakor tudi „Alfa vrče“ iz jeklene ploščevine za prevažanje mleka.

Na zahtevo dajemo strokovna pojasnila ter razpošiljamo cenike brezplačno in poštne prosto.

Delovanje naše mlekarnice je viditi vsak dan od 4. do 7. ure popoldne na dunajski jubilejni razstavi.

Domača tvrdka

Josip Lorber in dr.

tovarna za stroje in livarna v Žalcu pri Celju
izdeluje in prodaja po **tovarniški ceni**:

Najboljše in najcenejše travniške brane,
najizbornejše slamoreznice, najnovejše mlatilnice z ležiščem na kroglo, istotako stiskalnice in mline za grozdje in sadje, geple itd.

Najboljše možnarje za streljanje proti točli, kakor tudi v nalašč zato napravljene cilindre po prav solidni ceni.

Prevzame v najboljšo in točno izvršbo vsa v strojno in livarsko stroko spadajoča dela za tovarne, mline, žage in druge obrtniške naprave, istotako prevzame vsak stroj v najtemeljitejšo in cenejšo popravilo. (14—1)

Za vsak možnar, stroj, sploh za vsako delo se jamči.

Tovarniške cene.

Deteljno seme.

Ker je podpisana družba prepričana, da se je obraniti predenice (žide) v detelji le tedaj, ako se seje čisto seme ukrenila je posredovati tudi letos svojim udom nakup zanesljivega detelnega semena.

Tisti udje, ki hočejo tedaj tako seme, naroče naj ga pri podpisani družbi, družba naročila bode le toliko detelnih semen, kolikor bo naročenih.

Naročeno seme je pregledano od c. kr. pregledovalne postaje na Dunaji,

1½ klgr. prave francoske lucerne (nemške ali večne detelje) stoji 62 kr., 1 klgr. debelozrnate domače t. j. štajerske, rudeče detelje stoji 60 kr. Naročila se sprejemajo samo od udov.

Vreče in vožnji listi se ne zaračunajo.

Opomnja. Cene postavljene so tako nizko, da cenejši ni mogoče dati »poštenega« semena »brez predenice«. Ker je ponujano seme dvakrat čisteno in le odbrano debelo seme, zadostuje polovica semena v primeri s drugim cenim a slabim semenom, zato je kupec tega semena na vsak način na dobičku. (6—3)

Ravno tako oddajala bo podpisana družba

pravo rusko laneno seme

in sicer

kilogram po 14 kr.

Naročniki naj se za navedena semena takoj oglase pri podpisani družbi. Naročitvam je priložiti vsaj polovico zneska za naročeno blago kot aro. Naznaniti je natančno: naročnikovo bivališče, zadnjo pošto, oziroma železniško postajo.

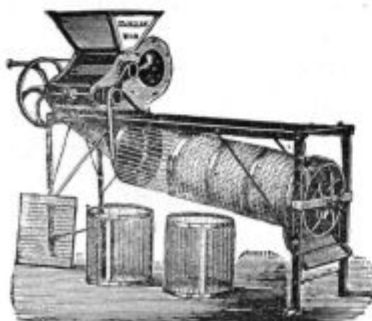
Naročila je prijavit:

c. kr. kmetijski družbi kranjski v Ljubljani.

Vnovič znižane cene!

Vse stroje za poljedelstvo.

Vnovič znižane cene!



Zastopniki se iščejo.

Trijeri (čistilni stroji za žito) v natančni izvršitvi. Sušilnice za sadje in zelenjavo. Skropilnice proti peronospori, poboljšani sestav Vermorelov. Mlatilnice, mlini za žito, stiskalnice (preše) za vino in sadje različnih sestav, (te stiskalnice imajo skoro ono tlačilno moč kakor hidravlične [vodovodne] preše).

Slamoreznice jako lahko za goniti in po zelo zmernih cenah. Stiskalnice za seno in slamo, ter vse potrebne, vsakovrstne poljedelske stroje prodaja v najboljši izvršitvi (15—3)

IG. HELLER na Dunaju

II., Praterstrasse 49.



Zastopniki se iščejo.

Pred ponarejanjem se je posebno treba varovati!

Mala naznanila.

Vaak ud c. kr. kmetijske družbe kranjske sme po dvakrat na leto in sicer brezplačno prijaviti med „Malimi naznanili“ kako objavo tikajočo se gospodarskega prometa. Objava ne sme presegati dve vrsti in je vsako vrsto čez to število plačati po 5 kr. za vsak natis. Neudje plačajo za objavo med „Malimi naznanili“ po 5 kr. za vsako vrsto in vsak natis. Denar je naprej poslati.

Lepe breskve (drevesca) po 25 kr. komad oddajajo se na grajsčini Impolca, pošta Radna pri Sevnici (4)

Ribniškega fižola, izbrano semensko blago, v večji množini, ima naprodaj Josip Klun, posestnik v Ribnici štev. 49. Cena po dogovoru. (5)

Trte, na zeleno cepljene z najboljšimi domačimi vrstami požlahtnjene, kakor tudi veliko množino okoreninjenih ameriških trt in količev ima naprodaj Janko Kerin ml. v Sv. Križu pri Kostanjevici. Cena po dogovoru. (7)

Pluge in osipalnice, zboljšane in po skušeno dobri sestavi izdeluje po 8 in 9 gld. komad Miha Preložnik, kovač v Hotinji vasi, pošta Rače (Kranichsfeld). (11)

600 smrekovih hlodov, suhih in na kup zloženih prav pri cesti; čez polovico je od 10 do 20 palcev debelih, ima naprodaj Anton Kržišnik, posestnik na Bukovem vrhu št. 26, pošta Poljane nad Škofjo Loko. (12)

Prosekar, dolenjska in druga naravna vina; potem iz Prosekarjevih drož žgano vinsko žganje, naturalno slivovko, po Kneipovim receptu izdelani liker, priporoča po najnižji ceni in vestno postrežbo J. C. Röger v Ljubljani, Žitni trg, št. 2. (15)

Trte, cepljene na zeleno riparijo portalis, kakor spanjol, pisanka, rulandec, belina, lipina bela in črna ima naprodaj Franc Medle, posestnik v Dotjni stari vasi št. 9., pošta Št. Jarnej, Dolenjsko. Cena po dogovoru. (16)

Brinjevec, doma kuhan (žgan), priporoča po najnižji ceni Vinko Černe v Gorjah pri Bledu. (18)

MLade bike, telice in krave, čiste belanske pasme so naprodaj pri grajsčini Rakovnik, pošta Št. Rupert na Dolenjskem. (20)

Med pitanec, garantovani pristni, v skafih po 20, 30 in 50 kg prodaja po primerni ceni Primož Hudovernig v Ljubljani. (22)

Mizarska dela za stavbo in pohištvo, izvršuje solidno, točno in ceno Simon Praprotnik, mizarski mojster v Ljubljani (Vođmat) št. 104. (24)

Pluge in osipalnice, najbolje sestavljene, izdeluje od 8 do 12 gold. komad; dalje izdeluje vsake vrste okopalnikov, stroje za koruzo sejat vse iz pravega štajerskega železa po najnižjih cenah Matej Bregant, kovač v Orehovesi, pošta Rače (Kranichsfeld), Spod. Štajersko. (26)

Seme edino pravega kašelskega zelja prodaja po 50 kr. 30 gr Ig. Mercina v Zg. Kašlju, pošta Zalog pri Ljubljani. Naročilu je pridejati ob enem tudi naročnino, katera se sprejme tudi v pisemskih znamkah. Prodajam edino le lastni pridelek. Za pristnost in kaljivost jamčim. (29)

Ernest Pegan v Trstu, ulica San Francesco št. 6, komisijsko in spedijsko poslovanje, razpošilja proti povzetju ali gotovini razno kolonijalno blago, delikatese, dalmatinska vina, južno sadje, morske ribe itd., po pošti v 5 kg zabojih ali železnici v večji množini. (33)

200 litrov pristnega tropinoveca proda Maks Ličen, Rihenberg pri Gorici št. 174. Cena po dogovoru. (34)

Ameriške trte, cepljene korenjake in ključe, potem krasno jabolčno drevje ima naprodaj Iv. Karlovšek posestnik in trgovec v Šmarjeti na Dolenjskem. Cena po dogovoru. (35)

Na les in na zeleno cepljeni trsi, lepi, dobro okoreninjeni, raznih rodovitnih vrst, kakor tudi amer. podlage (Solonis, Rip. Portalis, Rip. souv., Rupestris Montikola in Metalika) in popolinoma sveži cepiči raznih vrst se dobijo pri Antonu Kókotu, posestniku v Pisecah, pošta Brežice, Štajersko. (36)

Divje kostanjevo drevje, lepo, pripravno za drevorede v vsaki starosti, v veliki množini ima naprodaj Josip Jarec, posestnik v Medvodah št. 9. Cena po dogovoru. (37)

Ribniški fižol pristno seme ima naprodaj večjo množino Jakob Lovrenčič posestnik in trgovec v Sodražici. (38)

Ameriške trte, okoreninjenih 10.000, na zeleno cepljenih pa 1000 komadov. — Pes 75 cm visok, lepe rujave dlake, poldrugo leto star, dober čuvaj in pripraven tudi za mesarja. (Cena 15 gld.). — **Dva lepa konja**, prama, polkrvna po 4. leti stara, 15½ pesti visoka, pripravna za hitro vožnjo in tudi za težo. Vse to ima naprodaj Janez Kerin v sv. Križu pri Kostanjevici. Za trte in konje cena po dogovoru. (49)

Tepkovega mošta, 1000 litrov, po 10 kr. liter, je naprodaj pri oskrbništvu grajsčine v Podvinu, pošta Radovljica. (40)

Cepiče pošilja Miloš Levstik, nadučitelj v Št. Andražu, p. Velenje na Štajarskem svojim gg. tovarišem proti povrnitvi stroškov v pisemskih znamkah od sledečih vrst: Ananas, rambur, kaselska, Harbertova, Oberdekova, in kronska rejneta, dolenjska voščenska, laška trdika, zlata zim. parmenater od hrusek: Dielovka, siegelnovka, blumenbacharica, lujizovka, solnogradska, knavsovska, in od namizne češnje mariboršica. (41)

Seme pravega kašelskega zelja, žlica po 40 kr. prodaja in razpošilja Josip Mercina, posestnik v Zgornjem Kašlju, pošta Zalog pod Ljubljano. (42)

20 do 30 lepih visokodebelnih akacij, katere merijo meter od tal v obsegu vsaj 10 cm se kupiti želi, ponudbe sprejema Hinko Likar, nadučitelj v Grahovem, pošta Cerknica. (43)

Krožnike male in velike, mesnice z lajšto in brez lajšt (Hackbretter), kladiva narobljena (Fleischklopper), valerje vsake velikosti, lesene skledice itd. izdeluje in prodaja po nizki ceni Jakob Govže, strugar v Sušji pri Ribnici. (44)

Najboljši prašek za živino

je **Barthelovo klajno apno**; ono prepreči li-zavost in glodanje lesa, prepreči mehčanje kosti, prepreči hujšanje, naredi živino ješčo, okrepi prebavljanje, pomnoži mleko ter jajca, naredi živino močnejšo in tvori trdo meso. (4-3)

Za vsako žival neobhodno potrebno. — Popisi zastoj. — Pošiljajte po 5 kg. kot poskus za 1 gld.

Dalje je v zalogi **maža za vozove** (Sparwagenfett), **vaselin**, **olje za stroje** itd. po nizki ceni.

Miha Barthel in drug,

Dunaj X. Keplergasse št. 20.

Čez 10.000 cepljenk

se odda spomladi 1899. l. iz novoustanovljene trtnice v Krškem, in sicer po 12 gld. 100 komadov.

Vrste so: **Italijanski rizling**, **kraljevina**, **plavec**, **grganja** (vse bele) ter več drugih pomešanih, pa le najboljših domačih, belih in črnih vrst.

Cepljene so večinoma na riparijo portalis in izbrano riparijo (ne souvage-sovaž).

Trtnica je pod strokovnim vodstvom. (13-3)

Oddajale se bodo močne in le prav dobro zaraščene cepljenke.

Razun cepljenk se odda tudi do 30.000 dobro okoreninjenih podlag riparije portalis in izbrane riparije; te po 15 gld. tisoč komadov.

Trtnica je blizu kolodvora Videm — Krško, toraj od vseh vinogradov precej oddaljena.

Naročila naj se blagovolijo pošiljati pod naslovom:

Naečelnštvo „prve trgovske trtnice“ v Krškem (Kranjsko).

Ustna naročila sprejema g. dr. Tom. Romih, župan v Krškem.



Alfa-Separator

Dunaj, (10-2)

I. Schwarzenbergstrasse št. 3.

Da se prepreči izguba na denarju, mora si vsak kmetovalec omisliti naš svetovnoznan

posnemalnik za mleko, Alfa

in popolno opravilo za mlekarstvo kakor tudi „Alfa vrče“ iz jeklene ploščevine za prevažanje mleka.

Na zahtevo dajemo strokovna pojasnila ter razpošiljamo cenike brezplačno in poštne prosto.

Delovanje naše mlekarne je viditi vsak dan od 4. do 7. ure popoldne na dunajski jubilejni razstavi.

Radi odsotnosti posestnika prodaja se pod zelo ugodnimi pogoji, tudi na letne obroke

hiša št. 62 v Cerknici,

ležiča tik glavne ceste, pripravna za gostilno, prodajalno in pekarijo, katere obrti so se že v njej izvrševale. Zraven hiše je večja klet, hlev za 20 živine, skedenj in pepelarna (za potošelj napravljati). Če kupec samo poslopij ne zamore rabiti, oddam tudi proti primerni ceni k posestvu spadajočih krog 100 mernikov posetve, lepe travnike (na kojih je sena za 20 glav živine) in kacic 60 oralov zelo lepo zaraščenega gozda.

Natančneje v hiši št. 62. v Cerknici ali pa na pismena vprašanja pod A. M. poste restante Kranj.

(9-2)

Deteljno seme.

Ker je podpisana družba prepričana, da se je obraniti predenice (žide) v detelji le tedaj, ako se seje čisto seme ukrenila je posredovati tudi letos svojim udom nakup zanesljivega detelnega semena.

Tisti udje, ki hočejo tedaj tako seme, naroče naj ga pri podpisani družbi, družba naročila bode le toliko detelnih semen, kolikor bo naročenih.

Naročeno seme je pregledano od c. kr. pregledovalne postaje na Dunaji, 1 klgr. prave francoske lucerne (nemške ali večne detelje) stoji 62 kr., 1 klgr. debeložrnate domače t. j. štajerske, rudeče detelje stoji 60 kr. Naročila se sprejemajo samo od udov.

Vreče in vožnji listi se ne zaračunajo.

Opomnja. Cene postavljene so tako nizke, da cenejši ni mogoče dati »poštenega« semena »brez predenice«. Ker je ponujano seme dvakrat čisteno in le odbrano debelo seme, zadostuje polovica semena v primeri s drugim cenim a slabim semenom, zato je kupec tega semena na vsak način na dobičku.

(6-2)

Ravno tako oddajala bo podpisana družba

pravo rusko laneno seme

in sicer

1 kilogram po 14 kr.

Naročniki naj se za navedena semena takoj oglase pri podpisani družbi. Naročitvam je priložiti vsaj polovico zneska za naročeno blago kot aro. Naznaniti je natančno: naročnikovo bivališče, zadnjo pošto, oziroma železniško postajo.

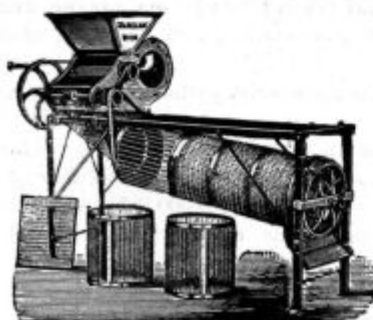
Naročila je prijavit:

c. kr. kmetijski družbi kranjski v Ljubljani.

Vnovič znižane cene!

Vse stroje za poljedelstvo.

Vnovič znižane cene!



Zastopniki se iščejo.

Trijeri (čistilni stroji za žito) v natančni izvršitvi. Sušilnice za sadje in zelenjavo. Skropilnice proti peronospori, poboljšani sestav Vermorelov. Mlatilnice, mlini za žito, stiskalnice (preše) za vino in sadje različnih sestav, (te stiskalnice imajo skoro ono tlačilno moč kakor hidravlične [vodovodne] preše).

Slamoreznice jako lahko za goniti in po zelo zmernih cenah. Stiskalnice za seno in slamo, ter vse potrebne, vsakovrstne poljedelske stroje prodaja v najboljši izvršitvi (12-)

IG. HELLER na Dunaju

II., Praterstrasse 49.



Zastopniki se iščejo

Pred ponarejanjem se je posebno treba varovati!

Mala naznanila.

Vsak ud c. kr. kmetijske družbe kranjske sme po dvakrat na leto in sicer brezplačno prijaviti med „Malimi naznanili“ kako objavo tikajočo se gospodarstvenega prometa. Objava ne sme presegati dve vrsti in je vsako vrsto čez to število plačati po 5 kr. za vsak natis. Neudje plačajo za objavo med „Malimi naznanili“ po 5 kr. za vsako vrsto in vsak natis. Denar je naprej poslati.

Lepe breskve (drevesca) po 25 kr. komad oddajajo se na grajsčini Impolca, pošta Radna pri Sevnici (4)

Ribniškega fižola, izbrano semensko blago, v večji množini, ima naproday Josip Klun, posestnik v Ribnici šte. 49. Cena po dogovoru. (5)

Trte, na zeleno cepljene z najboljšimi domačimi vrstami požlahtnjene, kakor tudi veliko množino okorenjenih ameriških trt in količev ima naproday Janko Kerin ml. v Sv. Križu pri Kostanjevici. Cena po dogovoru. (7)

Pluge in osipalnice, zboljšane in po skušeno dobri sestavi izdeluje po 8 in 9 gld. komad Miha Preložnik, kovač v Hotinji vasi, pošta Rače (Kranichsfeld). (11)

600 smrekovih hlodov, suhih in na kup zloženih prav pri cesti; čez polovico je od 10 do 20 palcev debelih, ima naproday Anton Kržišnik, posestnik na Bukovem vrhu št. 26, pošta Poljane nad Škofjo Loko. (12)

Jablanovih in hrusevih divjakov, 2 do 3letnih, za sprotno požlahtenje (na sedlanje) po 3 kr., za okoliranje po 2 kr. komad, ima naproday Anton Pelc, posestnika sin v Ribnici. (14)

Prosekar, dolenska in druga naravna vina; potem iz Prosekarjevih drož žgano vinsko žganje, naturalno slivovko, po Kneipovim receptu izdelani likir, priporoča po najnižji ceni in vestno postrežbo J. C. Röger v Ljubljani, Žitni trg, št. 2. (15)

Trte, cepljene na zeleno riparijo portalis, kakor španjol, pisanka, rulandec, belina, lipina bela in črna ima naproday Franc Medle, posestnik v Doljni stari vasi št. 9., pošta Št. Jarnej, Dolenjsko. Cena po dogovoru. (16)

Brinjevec, doma kuhan (žgan), priporoča po najnižji ceni Vinko Cerne v Gorjah pri Bledu. (18)

Ovčarskega psa na verigi, lepega, 1 leto starega proda Mat. Fatur v Zagorji pri Št. Petru na Krasu. (19)

Mlade bike, telice in krave, čiste belanske pasme so naproday pri grajsčini Rakovnik, pošta Št. Rupert na Dolenjskem. (20)

7000 komadov brezovih trt prav lepih, za vezanje slamnate strehe ima naproday Peter Demšar, posestnik v Logu št. 13, pošta Poljane nad Škofjo Loko. Cena 100 komadov je 10 kr. (21)

Med pitancev, garantovani pristni, v skafih po 20, 30 in 50 kg prodaja po primerni ceni Primož Hudovernig v Ljubljani. (22)

Bika, čistokrvne belansko-pincgavske pasme, jako lep in krotek, 14 mesecev star, proda Jurij Pleyel, posestnik na Klancu št. 34, pošta Kamnik. Cena po dogovoru. (23)

Mizarska dela za stavbo in pohištvo, izvršuje solidno, točno in ceno Simon Praprotnik, mizarski mojster v Ljubljani (Vodmat) št. 104. (24)

Dva konja, prav lepa figuranta, kostanjeve barve po 167 cm visoka, eden star 4, drugi 5 let, izvrstna za teško vožnjo in za tek, brez napake, proda Franc Picek, posestnik in trgovec v Ribnici. Cena po dogovoru. (25)

Pluge in osipalnice, najboljše sestavljene, izdeluje od 8 do 12 gold. kr. mač; dalje izdeluje vsake vrste okopalnikov, stroje za koruzo sejati vse iz pravega štajerskega železa po najnižjih cenah Matej Bregant, kovač v Orehovesi, pošta Rače (Kranichsfeld), Spod. Štajersko. (26)

Pekovskega učenca sprejme takoj M. Ambrožič v Mojstrani na Gorenjskem. (27)

I pav in 4 pavovke so naproday pri grajsčini v Orteneku pri Ribnici. (28)

Seme edino pravega kašelskega zelja prodaja po 50 kr. 30 gr. Ig. Mercina v Zg. Kašlji, pošta Zalog pri Ljubljani. Naročilo je pridejati ob enem tudi naročnino, katera se sprejme tudi v pisemskih znakih. Prodajam edino le lastni pridelek. Za pristnost in kaljivost jamčim. (29)

Dve svinji, breji, prav lepe in velike ima naproday Avgust Trpinc, posestnik v Kamniku. Cena po dogovoru. (30)

Pinogavski žrebec, prav lep (Rothschimmel), 2 leti 8 mesecev star, 15 in $\frac{1}{2}$, pesti visok, je naproday pri Andreju Globočniku v Mošnjah, pošta Rodovljica. (31)

Hišnik, ob enem gozdni čuvaj, kateri razume nekoliko o vrtnarstvu in sadjarstvu se išče za posestvo blizu Kranja. Več se izve pri upravnistvu lista. (32)

Ernest Pegan v Trstu, ulica San Francesco št. 6, komisijsko in spedijsko poslovanje, razpošilja proti povzetju ali gotovini razno kolonijalno blago, delikatese, dalmatinska vina, južno sadje, morske ribe itd., po pošti v 5 kg zabojih ali železnici v večji množini. (33)

KATHREINER-

Kneippova sladna kava.



Stara mamica, se meni!

Že leta sem izpričano izvrstna primes k bobnovi kavi. Pri živčnih, arčnih, želodčnih boleznih, pri pomanjkanju krvi etc. zdravniško priporočena. — Najprijetnejša kavina pijača v stotisočih rodovinah.

(3-1)

Čez 30.000 cepljenk

se odda jeseni t. l., odnosno spomladi 1899. l. iz novoustanovljene trtnice v Krškem, in sicer po 12 gld. 100 komadov v jeseni, po 15 gld. 100 komadov pa spomladi.

Vrste so: **Italijanski rizling**, kraljevina, plavec, **grganja** (vse bele) ter več drugih pomešanih, pa le najboljših domačih, belih in črnih vrst.

Cepljene so večinoma na riparijo portalis in izbrano riparijo (ne souvage-sovaž).

Trtnica je pod strokovnim vodstvom. (13-2)

Oddajale se bodo močne in le prav dobro zaraščene cepljenke.

Razun cepljenk se odda tudi do 100.000 dobro okorenjenih podlag riparije portalis in izbrane riparije; te po 15 gld. tisoč komadov.

Trtnica je blizu kolodvora Videm — Krško, toraj od vseh vinogradov precej oddaljena.

Naročila naj se blagovolijo pošiljati pod naslovom:

Nacelnistvo „prve trgovske trtnice“ v Krškem (Kranjsko).

Ustna naročila sprejema g. dr. Tom. Romih, župan v Krškem.

Čez 30.000 cepljenk

se odda jeseni t. l., odnosno spomladi 1899. l. iz novoustanovljene trtnice v Krškem, in sicer po 12 gld. 100 komadov v jeseni, po 15 gld. 100 komadov pa spomladi.

Vrste so: Italijanski rizling, kraljevina, plavec, grganja (vse bele) ter več drugih pomešanih, pa le najboljših domačih, belih in črnih vrst.

Cepljene so večinoma na riparijo portalis in izbrano riparijo (ne souvage-sóvaž).

Trtnica je pod strokovnim vodstvom. (13-1)

Oddajale se bodo močne in le prav dobro zaraščene cepljenke.

Razun cepljenk se odda tudi do 100.000 dobro okoreninjenih podlag riparije portalis in izbrane riparije; te po 15 gld. tisoč komadov.

Trtnica je blizu kolodvora Videm — Krško, toraj od vseh vinogradov precej oddaljena.

Naročila naj se blagovolijo posiljati pod naslovom:

Načelnístvo „prve trgovske trtnice“ v Krškem (Kranjsko).

Ústna naročila sprejema g. dr. Tom. Romih, župan v Krškem.

Domača tvrdka

Pehani, Lorber in dr.

tovarna za stroje in livarna v Žalcu pri Celju

izdeluje in prodaja po **tovarniški ceni**:

Najboljše možnarje za streljanje proti toči.

Novoiznajdene „**brzostrelne in varnostne možnarje**“, katerih ni treba nič zabijati, pri streljanji vsaka nevarnost izključena, pokajo boljše, potrebujejo manj smodnika in streljajo trikrat hitreje kot navadni možnarji.

Najboljše in najcenejše **travníške brane**, najizbornejše **slamoreznice**, najnovejše **mlatílnice** z ležiščem na krogle, istotako **stiskalnice** in **mlíne za grozdje in sadje**, geple i. t. d. i. t. d. (14-1)

Prevzame v najboljšo in točno izvršbo vsa v strojno in livarsko stroko spadajoča dela za **tovarne, mlíne, žage in druge obrtníške naprave**, istotako **prevzame vsak stroj** v najtemeljitejšo in cenejo **popravo**.

Za vsak možnar, stroj, sploh za vsako delo se jamči.

Tovarníške cene.

Vsakovrstne

pipe za pivo in vino,

poljedelski stroji itd. popravljajo se dobro in ceno pri (15-1)

A. C. Achtschinu v Ljubljani

Wolfve ulice št. 8.

Prevzamejo se tudi vsa dela spadajoča v stavbeno, umetno in strojsko ključarstvo, ter naprava vodovodov po deželi. Spričevala o izvršenih vodovodih v Ribnici, Begunjah, Bezuljaku, Strmecu, itd. leže na razpolago.

Najnovejši

stroji za napravo krme,



slamoreznice, stroji za rezanje repe in krompirja, mline za drobljenje in mečkanje žita, parni kotli za napravo živinske krme, štedilne peči z posteklenimi in neposteklenimi kotli za vstaviti, in sicer: premične in nepremične za

kuhanje in parjenje živinske krme, za krompir, ter za vsako drugo gospodarsko porabo doma in na polju; dalje: rebljače za koruzo, žitne čistilnice, trijerje-prebiralnike, ročne stiskalnice za seno in slamo stalne in premakljive, izdeluje in prodaja pod jamstvom kot posebnost v najnovejši, najboljši in skušeni sestavi

PH. MAYFARTH & drug.

o. kr. edino priv. tovarne kmet. strojev, livarna in fužina na par

DUNAJ, II. Taborstrasse št. 76.

Odlikovani z nad 400 zlatimi, srebrnimi in bronastimi kolajnami.

Obširne cenike in mnogoštevilna priznanska pisma zastoj

Zastopniki in prekupci se iščejo. (16-1)

KATHREINER-Kneippova sladna kava.



Stara mamica, še meni!

Že ista sem izpričano izvrstna primes k bobovi kavi. Pri živčnih, srcnih, želodčnih boleznih, pri pomanjkanju krvi etc. zdravniško priporočena. — Najprijetnejša kavana pijača v stotisočero rodovinah.

Mala naznanila.

Vsak ud c. kr. kmetijske družbe kranjske sme po dvakrat na leto in sicer brezplačno prijaviti med „Malimi naznanili“ kako objavo tikajočo se gospodarskega prometa. Objava ne sme presegati dve vrsti in je vsako vrsto čez to število plačati po 5 kr. za vsak natis. Neudje plačajo za objave med „Malimi naznanili“ po 5 kr. za vsako vrsto in vsak natis. Denar je naprej poslati.

Dve svinji, čistokrvne jorkširske pasme, obe breji, sti naprodaj pri Jos. Hočevanju, posestniku v Žejah št. 12, pošta Komenda. Cena po dogovoru. (1)

Dve kobilici, pingaverci, jedna stara 3 leta in 183 cm visoka, druga stara 2 leti in 175 cm visoka, obe pramasti, prodaja Jakob Skok, posestnik na Tristavi, pošta Mengeš. Cena po dogovoru. (2)

Dva čevljarska učenca sprejme takoj čevljarski mojster Rudolf Merčun v Ljubljani, Hradečkega vas št. 3 b. Vse drugo po dogovoru. (3)

Lepe breskve (drevesca) po 25 kr. komad oddajajo se na grajsčini Impolca, pošta Radna pri Sevnici (4)

Ribniškega fižola, izbrano semensko blago, v večji množini, ima naprodaj Josip Klun, posestnik v Ribnici št. 49. Cena po dogovoru. (5)

30 divjih kostanjev, 8 letnih, prodaja po 50 kr. komad, D. Česnik, nadučitelj v Predosljah, pošta Kranj. (6)

Trte, na zeleno cepljene z najboljšimi domačimi vrstami požlahtnjene, kakor tudi veliko množino okorenjenih ameriških trt in količev ima naprodaj Janko Kerin ml. v Sv. Križu pri Kostanjevci. Cena po dogovoru. (7)

Lepo posestvo, v dobrem stanu in na lepem kraju, v obsegu pol grunta, bo naprodaj na javni dražbi dne 12., 13. in 14. svečana t. l. Več pove Anton Juntos, posestnik na Kralji, pošta Št. Janž, Dolenjsko. (8)

Bik, plemenjak, rumene barve, z belimi lisami, 2 leti star, jako lep, visok, dolg in krotak, je naprodaj pri Francišku Gostišu v Gor. Logascu. (9)

Lepega bika, plemenjaka, belanske pasme, 19 mesecev star, prodaja Marija Hamerlitz, posestnica v Doi. Logatcu št. 33. (10)

Pluge in osipaleike, zboljšane in po skušeno dobri sestavi izdeluje po 8 in 9 gld. komad Miha Preložnik, kovač v Hotinji vasi, pošta Rače (Kranichsfeld). (11)

600 smrekovih hlodov, suhih in na kup zloženih prav pri cesti; čez polovico je od 10 do 20 palcev debelih, ima naprodaj Anton Kržišnik, posestnik na Bukovem vrhu št. 26, pošta Poljane nad Škofjo Loko. (12)

Puranove jajca, zanesljive za valenje, kupi J. Virent v Uševku št. 1., pošta Kamnik. (13)

Jablanovih in hrusevih divjakov, 2 do 3 letnih, za sprotno požlahtenje (na sedlanje) po 3 kr., za okoliranje po 2 kr. komad, ima naprodaj Anton Pelc, posestnika sin v Ribnici. (14)

Prosekar, dolenjska in druga naravna vina; potem iz Prosekarjevih drož žgano vinsko žganje, naravno slivovko, po Kneipovim receptu izdelani liker, priporoča po najnižji ceni in vestno postrežbo J. C. Röger v Ljubljani, Žitni trg, št. 2. (15)

Trte, cepljene na zeleno riparijo portalis, kakor španjol, pisanka, rulandec, belina, lipina bela in črna ima naprodaj Franc Medle, posestnik v Dolnji stari vasi, št. 9., pošta Št. Jarnej, Dolenjsko. Cena po dogovoru. (16)

Tesarski mojster, ki dela čolne, je nekje v bližini Litije. Ker ne vem za njegov naslov prosim njega ali tistega komur je znan, da mi sporoči njegov naslov. Jožef Gospodarič, posestnik na Logu, pošta Radna pri Sevnici. (17)

Brinjevec, doma kuhan (žgan), priporoča po najnižji ceni Vinko Cerne v Gorjah pri Bledu. (18)

Kuverte s firmo

priporoča

J. Blaznik-ova tiskarna v Ljubljani.

Umetni in trgovski vrtnar ALOIS KORSIKA v Ljubljani, (3-1)

naznanja, da je njegov cenik za l. 1899, ravno kar izšel, katerega razpošilja na zahtevanje franko in brezplačno. — Ob enem priporoča svojo bogato zalogo poljskih, zelenjadnih in cvetličnih semen, kakor vse drugo v vrtnarsko stroko spadajoče stvari sl. p. n. občinstvo po najnižjih cenah, ter prosi uljudno za mnogobrojen obisek.



Od vseh strani dohajajo pohvale za ročno in točno delo lovskih pušk lastnoročnega izdelka od

Antona Sodja, puškarja v Borovljah (Ferlach) Koroško.

Priporočam zatorej lovcem in strelcem mojo zalogo pušk izdelane po najnovejših sistemih, najboljšega blaga in strela. Naznanjam, da so pri meni naročene puške delo iz prvih rok moje tovarne, c. kr. uradno preskušane, ter dobro uravnane.

Specialitete: Puške za vojaške patrone (Mannlicher) in trocevne puške; vsakovrstno orožje za osebno brambo, ter vse v lovsko stroko spadajoče orodje dobi se pri meni v najboljši kakovosti.

Prevzamem tudi vsako popravilo ali predelovanje kar izvršujem po najnižjih cenah. (8-1)

Za vsako delo sem vestni porok sam.

Obširne ilustrovane cenike, slovenske ali pa nemške pošiljam na zahtevanje poštne prosto.

Najboljši prašek za živino

je **Barthelno** klajno apno; ono prepreči li-zavost in glodanje lesa, prepreči mehčanje kosti, prepreči hujšanje, naredi živino ješčjo, ukrepi prebavljanje, pomnoži mleko ter jajca, naredi živino močnejšo in tvori trdo meso. (4-1)

Za vsako žival neobhodno potrebno. — Popisi zastoj. — Pošiljate po 5 kg. kot poskus za 1 gld.

Dalje je v zalogi **maža za vozove** (Sparwagenfett), **vaselin**, **olje za stroje** itd. po nizki ceni.

Miha Barthel in drug,

Dunaj X. Keplergasse št. 20.

Wilhelm Klenert

prej Klenert & Geiger

I. štajerska drevesnica za sadno drevje in vrtnice
v Gradcu.

(Ta drevesnica priznana kot ena največjih in najbolj vrednih v Avstriji.)

Priporočamo veliko in izbrano zalogo:

Vrtnice, visokodebelnatih in pritličnih; **sadnega drevja**, visokodebelnatih in pritličnih ter piramide, špalirje, kordone in enoletne požlahtitve; **divjakov in podlag za pritlikovce**; **jagodnega sadja**; **lepotišnega drevja in grmovja**, **drevja** (11-1) **za drevoreda** itd.

Razpošiljatev pravilno imenovanih ceptčev vseh vrst sadja.

Cenike je dobiti zastoj in franko.